

บทที่ 4

พัฒนาการแฉวงออกแบบปกอัลบั้มและนักออกแบบปกอัลบั้มดนตรีในประเทศไทย

ปกอัลบั้มดนตรี (Album cover) เกิดขึ้นเพื่อทำหน้าที่บรรจุกันท์ที่สร้างความเฉพาะตัวให้กับผลผลิตทางดนตรีแต่ละชุด และมีพัฒนาการไปตามความก้าวหน้าของเทคโนโลยีความบันเทิงด้านเสียงเพลง นับตั้งแต่ยุคของอุปกรณ์บันทึกเสียงประเภทอนาล็อกอย่างเทปคาสเซ็ท กระทั่งเปลี่ยนผ่านมาสู่ยุคแห่งการบันทึกเสียงลงบนแผ่นซีดี (Compact Disc) ในระบบดิจิทัล เป็นต้นมา งานออกแบบปกอัลบั้มจึงถือได้ว่าเริ่มมีขึ้นอย่างจริงจังตั้งแต่ช่วงคริสต์ทศวรรษที่ 1950 ในต่างประเทศสำหรับหอหุ้มเทปคาสเซ็ท และมีการผลิตปกซีดีขึ้นเป็นครั้งแรกในปี ค.ศ. 1983 (Pfeifer, 1992: 8) การทำปกอัลบั้มในยุคแรกยังมีรูปแบบและวิธีคิดที่เรียบง่ายและไม่ได้พิถีพิถันนัก จนเมื่อเทคโนโลยีด้านกราฟิกเกี่ยวกับสิ่งพิมพ์เจริญขึ้น จึงเริ่มมีการพัฒนางานออกแบบปกอัลบั้มให้มีความสวยงามแปลกใหม่เสริมคุณค่าแก่ผลงานเพลงที่อยู่ภายในมากขึ้น และในช่วงคริสต์ทศวรรษที่ 1960-2000 ก็ถือได้ว่าเป็นยุคที่รุ่งเรืองที่สุดทั้งในวงการออกแบบกราฟิกบนปกอัลบั้มและวงการเพลงในยุโรปและอเมริกา สำหรับพัฒนาการของวงการออกแบบปกอัลบั้มในประเทศไทยผู้วิจัยได้รวบรวมจากข้อมูลการสัมภาษณ์นักออกแบบด้านปกอัลบั้มที่มีชื่อเสียงและเป็นที่ยอมรับโดยทั่วไป 12 คน ดังนี้

- 1) อนุศาสตร์ ทับทั้น
- 2) อุไรวรรณ พุทธรักษา
- 3) วรุฒม์ ปันยารชุน
- 4) วรวิมล ตวงวุฒิกุล
- 5) นนทวัฒน์ เจริญชาติศรี
- 6) ปิยะ ชันธิวิทย์
- 7) พอล อินทรวิชัย
- 8) ภาณุ พันธุ์สินชัย
- 9) เคลวิน ห่วง
- 10) รักกิจ ควรหาเวช
- 11) พิเชิต วิรัชคนุต
- 12) นุติ นิมสมบูรณ์

4.1 ภาพรวมของวงการออกแบบปกอัลบั้มในประเทศไทย

ช่วงทศวรรษที่ 2520 จนถึงช่วงต้นทศวรรษที่ 2530 ถือเป็นยุคที่อุตสาหกรรมดนตรีเริ่มมีความตื่นตัวและมีการแข่งขันกันสูงขึ้นอย่างเด่นชัด เกิดผู้ประกอบการด้านธุรกิจเทปเพลงเป็นจำนวนมาก รวมไปถึงผู้ประกอบการรายใหญ่ที่เริ่มวางรากฐานในช่วงเวลาดังกล่าว และยังคงดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคงในปัจจุบันอย่างบริษัทอาร์เอสและบริษัทจีเอ็มเอ็มแกรมมี่ ระยะเวลาที่ออกแบบปกอัลบั้มส่วนใหญ่จะอยู่ภายใต้สังกัดบริษัทดนตรี มีหน้าที่นำเสนอภาพลักษณ์ที่ดูดีของศิลปินให้สอดคล้องกับแนวคิดเกี่ยวกับอัลบั้ม (Album concept) ตามมุมมองของครีเอทีฟและฝ่ายการตลาด เพื่อเผยแพร่ไปทางสื่อต่าง ๆ ในเวลาของการโปรโมทอัลบั้ม ปกอัลบั้มในยุคนี้จึงมีหน้าที่หลักเพียงตอกย้ำภาพลักษณ์ของศิลปินเช่นเดียวกับที่เผยแพร่ในสื่ออื่น เพื่อส่งเสริมการขายและช่วยในการจดจำได้บนแผงเทป รูปแบบและวิธีคิดในการนำเสนอยังคงเรียบง่ายและคล้ายคลึงกัน ทำให้ยังไม่มี ความตื่นตัวในวงการออกแบบปกอัลบั้มในช่วงเวลานี้เท่าที่ควร ทั้งการให้ความสำคัญกับการสร้างสรรค์หรือการลงทุนพัฒนารูปแบบปก ไม่ว่าจะผลิตมาจากบริษัทดนตรีขนาดใหญ่หรือขนาดเล็กก็ตาม แม้แต่ศิลปินที่ผลิตงานดนตรีด้วยตนเองไม่สังกัดค่ายเพลงใด ซึ่งแต่เดิมเรียกกันว่าศิลปินเพลงใต้ดิน (Underground artist) หรือศิลปินอินดี้ (Indie Artist) ในปัจจุบัน ก็ไม่ได้มีการนำเสนองานปกอัลบั้มที่โดดเด่น ทั้งรูปแบบวิธีคิดรวมถึงคุณภาพการพิมพ์และวัสดุที่ใช้ ในส่วนของบทเพลงก็มีความเป็นส่วนตัวมากกว่าเพลงอินดี้ปัจจุบันที่นิยมเข้าหาผู้ฟังมากขึ้น เนื่องจากตลาดที่เริ่มเปิดกว้างขึ้นด้วย

“ปกเพลงใต้ดินสมัยก่อนถ้าไม่ขึ้นปกด้วยหน้าศิลปิน ก็บ้า ๆ ไปเลย จะเป็นโทนสีดำทึบ ๆ งบน้อย ดูแล้วมีความลุ่มลึก ไม่รู้เรื่องว่าเป็นอะไร และไม่สวย คือถ้าไม่ซึ้งสุด ก็ขาวสุดไปเลย” (วุฒม์ บันยารชุน, สัมภาษณ์, 16 กุมภาพันธ์ 2549)

“ปกเพลงใต้ดินสมัยก่อนมันใต้ดินมากเสียจนไม่รู้ว่ามีใครทำ ขายหน้าตาไม่ได้ ต้องเน้นกราฟิก แล้วเพลงใต้ดินส่วนใหญ่ก็จะโหด ๆ ใต้ดินป๊อป ๆ ไม่ค่อยมี ขายไม่ได้ แล้วไม่ค่อยลงทุนด้วย” (รักกิจ ครอบหาเวช, สัมภาษณ์, 17 กุมภาพันธ์ 2549)

จุดเปลี่ยนสำคัญในวงการออกแบบปกอัลบั้มในประเทศไทย เริ่มก่อตัวขึ้นเมื่อผลงานเพลงของศิลปินโมเดิร์นด็อกอัลบั้มแรกออกวางจำหน่ายในช่วงปี พ.ศ.2537 เพื่อเปิดตัวค่ายเพลงขนาดเล็กที่ชื่อเบเกอรี่มิวสิค ผลงานดังกล่าวได้สร้างความแปลกใหม่ให้แก่วงการเพลงในแนวทางที่เรียกว่า อัลเทอร์เนทีฟ และสวนกระแสการขยายภาพลักษณ์ของศิลปินที่มีรูปร่างหน้าตาดี หรือบอยแบนด์ (Boy-band) เกิร์ลกรุ๊ป (Girl-group) พีแวนในยุคนั้น นอกจากนี้ยังนำมาซึ่งปรากฏการณ์ใหม่ในแวดวงออกแบบปกอัลบั้มในประเทศไทย ที่ไม่ได้ใช้ภาพหน้าตาของศิลปินขึ้นปก แต่สามารถสื่อสารถึงตัวตนของศิลปินและอัลบั้มได้อย่างลงตัว ด้วยวิธีคิดแบบใหม่ในการ

สร้างสรรค์ปกอัลบั้มที่ให้ความสำคัญกับแนวคิด (concept) มากกว่าภาพปรากฏ (visual) โดย วรุตม์ บันยารชุน ซึ่งทำหน้าที่เป็นครีเอทีฟไดเรกเตอร์คนเดียวของเบเกอรี่ในยุคนั้นและเป็นผู้ออกแบบปกอัลบั้มดังกล่าว เขาได้รับแรงบันดาลใจและวิธีคิดมาจากการผลิตผลงานปกอัลบั้มของต่างประเทศในขณะที่ยังเป็นนักศึกษา ทำให้อัลบั้มต่อ ๆ มาของเบเกอรี่เริ่มมีการทดลองนำรูปแบบและแนวทางใหม่ ๆ มาใช้ในการออกแบบปกอัลบั้มมากขึ้น ที่สำคัญได้แก่การเปลี่ยนรูปแบบบรรจุภัณฑ์ซีดี (CD packaging) จากเดิมที่ใช้กันทั่วไปในอุตสาหกรรมเพลงไทยมาเกือบ 20 ปี ในลักษณะของกล่องพลาสติกใสชนิดแข็ง (Jewel case) มาเป็นกล่องกระดาษ ซึ่งเปิดโอกาสให้นักออกแบบสามารถถ่ายทอดความคิดสร้างสรรค์ และแทรกเสริมลูกเล่นในระบบการพิมพ์ได้มากขึ้น

“ช่วงเบเกอรี่เข้ามา เป็นยุคแรกของการทดลองตลาด ตั้งแต่เพลงที่แปลกไป คนร้องหน้าตาแปลกไป เปลี่ยนวิธีคิดคนไทยไปเลยที่ไม่จำเป็นต้องหน้าตาหล่อ ปกก็ไม่จำเป็นต้องขึ้นด้วย แม้กระทั่ง Jewel case ซึ่งก็คือกล่องซีดีมาตรฐานที่มีอยู่ในตลาดตอนนั้น มันเหมือนไม่มีใครคิดนอกเหนือจากตรงนี้ ตอนนั้นพี่ทอม วรุตม์ บันยารชุน ก็ได้แรงบันดาลใจจากซิงเกิ้ลฝรั่ง คือฝรั่งจะตัดซิงเกิ้ลก่อนออกอัลบั้ม กระดาษจะมีอารมณ์มีความรู้สึกสัมผัสเยอะ โอกาสพิมพ์หรือเล่นอะไรก็ได้มากขึ้น” (พิชิต วิจารณ์บุตร, สัมภาษณ์ , 31 มกราคม 2549)

นอกจากนี้ ยังเป็นช่วงเวลาและเทคโนโลยีด้านการออกแบบกราฟิกและการพิมพ์ในประเทศไทยมีความเจริญก้าวหน้าขึ้นมาก มีการนำคอมพิวเตอร์กราฟิกเข้ามาช่วยในการจัดวางและตกแต่งผลงาน นักออกแบบเองก็เริ่มศึกษาผลงานกราฟิกจากต่างประเทศมากขึ้นทั้งจากนิตยสารและอินเทอร์เน็ต สร้างความตระหนักถึงความสำคัญของหีบห่อซีดี และมีการลงทุนในส่วนของปกอัลบั้มมากขึ้น กระทั่งเป็นที่ยอมรับและยกย่องในวงกว้างถึงความเป็นผู้นำในการสร้างสรรค์ปกอัลบั้มในประเทศไทย นำมาซึ่งนักออกแบบกราฟิกที่มีชื่อเสียงหลายต่อหลายคนในเวลาต่อมา และถือได้ว่าเป็นจุดเริ่มต้นของการแข่งขันและการพัฒนารูปแบบเนื้อหาให้แก่ปกอัลบั้ม เพื่อเสริมคุณค่าของผลงานเพลง ทั้งในหมู่นักออกแบบกราฟิกอิสระและนักออกแบบที่สังกัดในบริษัทดนตรีขนาดใหญ่ ขนาดเล็ก รวมถึงศิลปินอิสระที่ผลิตปกอัลบั้มด้วยตนเองมากขึ้น

ความเคลื่อนไหวทางสังคมที่ช่วยยืนยันถึงความตื่นตัวของวงการออกแบบปกอัลบั้มในช่วงเวลานั้นได้อย่างชัดเจน ได้แก่ การประกาศรางวัลการออกแบบปกอัลบั้มขึ้นเป็นครั้งแรกในประเทศไทย ในปี พ.ศ.2545 โฉงานแฮมเบอร์เกอร์ อวอร์ด (Hamburger Award) ซึ่งมอบรางวัลให้แก่บุคคลที่ทำงานในวงการบันเทิงด้านต่าง ๆ จัดโดยนิตยสารแฮมเบอร์เกอร์ และในปีต่อมามีสถานีวิทย์แพตเรดิโอ (เอฟเอ็ม 104.5) ก็ได้จัดงาน แพต อวอร์ด (Fat Award) ขึ้น และมีการมอบรางวัลให้แก่ผู้ที่ออกแบบปกอัลบั้มยอดเยี่ยมเช่นเดียวกัน

จะเห็นได้ว่า แรงขับเคลื่อนสำคัญของวงการออกแบบปกอัลบั้มมิใช่มาจากผู้ฟังหรือค่ายเพลง หากแต่เป็นความต้องการที่จะพัฒนาในด้านวิชาชีพของนักออกแบบกราฟิกเอง เมื่อการแข่งขันในหมู่นักทำงานด้านนี้มีมากขึ้น ผู้ฟังก็ได้เปิดรับประสบการณ์และความรู้ใหม่จากผลงานสร้างสรรค์ทั้งหลาย ขณะที่บริษัทดนตรีเองก็เริ่มมองเห็นความสำคัญจากการสื่อสารผ่านช่องทางของปกอัลบั้มมากขึ้น ทั้งในแง่ของการสร้างความโดดเด่นและภาพลักษณ์ของค่าย จึงทำให้มีการลงทุนในการสร้างสรรค์ความแปลกใหม่ลงบนพื้นที่เล็ก ๆ ที่ห่อหุ้มผลงานเพลงของพวกเขามากตามไปด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง บริษัทดนตรีขนาดเล็กและศิลปินอิสระ ซึ่งมีช่องทางในการสื่อสารกับผู้ฟังไม่มากนัก ความแปลกใหม่และสะดุดตาบนแผงเทป จึงเป็นทางออกที่จะช่วยเรียกร้องความสนใจจากผู้พบเห็นได้ อีกทั้งยังเป็นการใช้ช่องทางที่มีอยู่อย่างจำกัดเพื่อสื่อสารกับผู้ฟังของตนได้โดยตรงอีกด้วย ขณะที่บริษัทดนตรีกระแสหลักขนาดใหญ่ในปัจจุบัน ก็เริ่มหันมาลงทุนในส่วนของการตั้งบริษัทดนตรีขนาดเล็กภายใต้สังกัดของตัวเอง เพื่อขยายฐานผู้ฟังไปสู่กลุ่มคนฟังเพลงอินดี้ที่กำลังเพิ่มจำนวนขึ้น โดยรูปแบบปกอัลบั้มก็ได้ผลิติดอกมาในลักษณะเดียวกับอัลบั้มหลักของค่ายที่มีกลุ่มผู้ฟังเป็นมวลชน (Mass) เพื่อให้สามารถเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายที่ฟังเพลงอินดี้ได้ชัดเจน ตลอดจนการใช้งบประมาณโปรโมทที่น้อยกว่าอัลบั้มหลักของค่าย ทำให้สามารถลงทุนในส่วนของปกอัลบั้มได้มากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นการใช้บรรจุภัณฑ์ซีดีที่เป็นกระดาษเพิ่มขึ้น หรือการจ้างนักออกแบบอิสระจากภายนอกองค์กร เป็นต้น

“การพยายามพัฒนาปก จริง ๆ ตอบสนองคนทำ นักออกแบบทุกคนมีความอยากจะนำเสนอ เพราะคิดว่าค่ายเพลงเอนเตอร์เทนเป็นสื่อที่นำเสนอที่ดีที่สุด การสื่อด้วยเพลงคือการใช้รสนิยมและจินตนาการ เพลงคือรสนิยมของคนฟัง เราอยากนำเสนอว่าเราเป็นคนกลุ่มรสนิยมนี้ เราก็ต้องทำเพื่อตอบสนองรสนิยมกลุ่ม” (อุไรวรรณ พุทธิรักษา, สัมภาษณ์, 15 กุมภาพันธ์ 2549)

“อย่างแกรมมีตอนนี้ ผมว่าเขาพยายามเกินไป เช่น ค่ายสนามหลวง รู้สึกได้ว่าพยายามจะทำตัวเป็นอินดี้ คืออินดี้ไม่ใช่แค่เป็นกล่องกระดาษ หรือถ่ายรูปกันเลอะเทอะ” (เป็ย ชันธวิทย์, สัมภาษณ์, 8 กุมภาพันธ์ 2549)

อย่างไรก็ตาม การออกแบบปกอัลบั้มในประเทศไทยที่ถือได้ว่า มีความสร้างสรรค์และกล้าที่จะเปลี่ยนแปลงให้เกิดความแปลกใหม่ในวงการอย่างจริงจัง ถือว่ายังมีจำนวนน้อยมากเมื่อเทียบกับอัลบั้มส่วนใหญ่ที่ออกวางจำหน่าย ทั้งนี้เนื่องมาจากข้อจำกัดของระบบการผลิตที่มีค่าใช้จ่ายสูง และการรับของผู้ฟังซึ่งยังคงไม่เปิดกว้างมากนัก ตลอดจนนักออกแบบกราฟิกด้านปกอัลบั้มเองก็มีเพียงไม่กี่กลุ่ม ทั้งที่สังกัดบริษัทดนตรีและที่รับงานออกแบบอิสระ

“มันไม่มีอะไรเติมที่ ด้วยการผลิต จริง ๆ วงการเทปหรือบันทึกจะทำให้งราฟิกเห็นชัดที่สุด แต่ด้วยองค์ประกอบหลายอย่างทำให้เราไปไม่ถึงไหน อย่างการรับของคน ถ้ารับก็รับได้น้อยเวลากกราฟิกแรง ๆ ไม่เหมือนปกเมืองนอก เขาถือว่ากราฟิกคือการพัฒนา การเห็นของยุคสมัย แต่มันไม่ได้ออกมามาก มันจำกัดในกลุ่มเล็ก ๆ ที่กล้าแสดงออก กล้าทำอะไรใหม่ แต่ไม่มีเงินพอที่จะทำ กลุ่มใหญ่ที่มีเงินมากพอ งบก็สูงเกินที่คิดจะลงทุนได้ ตอนนั้นคนออกแบบปกก็จะเวียนอยู่ละแวกนี้แหละ ยังคนโน้นคนนี่ที่เคยเห็น อยากให้มีอะไรใหม่ คิดว่ามันจะแย่ง” (อุไรวรรณ พุทธิรักษา, สัมภาษณ์, 15 กุมภาพันธ์ 2549)

นับตั้งแต่การวางแนวความคิดใหม่เกี่ยวกับปกอัลบั้มจากช่วงเริ่มต้นของบริษัทดนตรี เบเกอรี่มิวสิกในปี พ.ศ.2537 เรื่อยมาจนกระทั่งช่วงปี พ.ศ.2540-2542 ถือได้ว่าเป็นยุคแห่งความเฟื่องฟูสูงสุดในวงการออกแบบปกอัลบั้มในประเทศไทย ก่อนที่จะเริ่มไม่มีความแปลกใหม่ กระทั่งถึงจุดอิ่มตัวในปัจจุบัน ทั้งนี้เนื่องจากมีนักออกแบบกราฟิกเกี่ยวกับปกอัลบั้มเพียงไม่กี่กลุ่ม ทำให้ผลงานที่ออกมาขาดความหลากหลายทางความคิดสร้างสรรค์ รวมถึงการที่ผู้ออกแบบปกอัลบั้มในรุ่นหลังยึดติดกับภาพปรากฏ (Visual) และสไตล์มากจนเกินไป โดยมองข้ามวิธีคิดที่สะท้อนเรื่องราวเกี่ยวกับผลงาน เมื่อการแข่งขันด้านเทคนิคและสไตล์มีมากขึ้น จึงเริ่มเกิดความซ้ำซากในการนำเสนอ แม้ว่าจากภาพกว้างที่เห็นในแวดวงกราฟิกทั่วไปในสังคมจะยังคงมีความตื่นตัว ทั้งนี้เนื่องมาจากวงการกราฟิกเกี่ยวกับปกอัลบั้มจะเคลื่อนตัวไปก่อนวงการกราฟิกอื่น ๆ บวกกับเป็นยุคที่เทคโนโลยีมีความก้าวหน้ามาก ส่งผลให้การเข้าถึงและความสามารถของมนุษย์ในการผลิตด้วยตนเองสะดวกง่ายดายขึ้น กระทั่งใครก็สามารถทำเพลงและปกเองได้

“ปกฝรั่งสมัยนี้ผู้วิเศษคิดสมัยก่อนไม่ได้ ยุค 1960 – 1970 จนกระทั่ง 1990 – 2000 ปกเขาคิดเยอะมาก บ้านเรามีช่วงที่เกิดเบเกอรี่ก็คิดเยอะ ผู้ที่ออกแบบให้เบเกอรี่ช่วงนั้นเป็นพวกที่ศึกษาดูงานต่างประเทศ มีรากวิธีคิดที่อ้างอิงจากงานฝรั่ง คือ วิธีคิดเพลงแต่ละแนวไม่เหมือนกัน อย่างวงที่เป็นโซล เขามีวิธีใช้ชีวิตอย่างไร ก็จะออกมาเป็นอย่างนั้นของไทยเมื่อ 10 ปีที่แล้วมันเริ่มสตาร์ท และขึ้นไปสูงสุดเมื่อ 5-7 ปีที่แล้ว วันนี้เป็นช่วงลงของวัฏจักรการออกแบบ แม้แต่ฝรั่ง ยุคนี้เทคโนโลยีทำให้เราทำอะไรเองได้ ทั้งเพลง ทั้งปก แต่คนลืมนึกคิดว่า ควรจะคิดอะไรกับมัน ไม่ใช่เห็นอย่างนี้ชอบแล้วเอามาใช้ จริง ๆ กราฟิกเป็นเพียงส่วนเสริม ยิ่งวิธีคิดดี มีอะไรให้ตาม แล้วกราฟิกดีด้วยนี่สุดยอด ตอนนั้นคนคิด Visual แม้กราฟิกทั่วไปจะดูหวือหวา เห็นจากมือถือจากอะไรพวกนี้ เพราะพวกนั้นมันไปซ้ำ ในวงการอย่างปกเทปจะไปก่อน เป็นพวกหาอะไรใหม่มาใส่ พอมีปั๊บมันก็ออกไปทางโฆษณาสินค้า ค่อย ๆ ขยายสู่สาธารณะ เลยยังบูมอยู่ แต่ขณะเดียวกันค่ายเทปพวกปกหรืองานออกแบบที่มีมาก่อน ไม่มีอะไรใหม่แล้ว ก็จะไม่ค่อยมีก็ข้างหน้าพวกนั้นจะลงตาม เพราะสไตล์หมด ส่วนตัวจะบอกว่าตอนนี้เน้นกันแค่สไตล์ แต่หาไอเดียไม่เจอ งานหนึ่งงานควรทำให้คนดูปกแล้วสามารถหัวเราะ เสร้า ซึ่ง คิดตามได้ มีเรื่องราว ไม่ใช่แค่บอกสวยก็จบ” (วรวิมล ดวงวุฒิกุล, สัมภาษณ์, 26 มกราคม 2549)

นอกจากนี้ ผลกระทบจากปัญหาเทปซีดีเถื่อน และเอ็มพี 3 (MP 3) ก็เป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่กระตุ้นให้นักออกแบบและบริษัทดนตรีตื่นตัวในการสร้างสรรค์ปกอัลบั้ม เพื่อเพิ่มคุณค่าในการครอบครองสินค้าลิขสิทธิ์แข่งขันกับของปลอมที่มีจำหน่ายอยู่ทั่วไปมากขึ้น

“การที่มีดาวนโหลด มีเอ็มพี 3 ช่วงแรกจะมีผลต่อกับวงการออกแบบปกมาก เพราะทำให้ฝ่ายบริหารงงว่าคนไม่ซื้อ ก็แก้ปัญหากันมาก มีการออกแบบปกซับซ้อนให้ดูมีค่าขึ้น” (อนุศาสตร์ ทับทัน, สัมภาษณ์, 10 กุมภาพันธ์ 2549)

“ซีดีเถื่อนก็ยังสู้ของจริงไม่ได้ ความสวยงามและคุณภาพกระดาษหรือการพิมพ์ต่างกัน เลย ถ้าเป็นนักสะสม ต้องชอบของแท้มากกว่า ก็ยังเชื่อจุดนี้ แต่ราคาต้องไม่แพงจนคนซื้อไม่ไหว” (รักกิจ ครอบหาเวช, สัมภาษณ์, 17 กุมภาพันธ์ 2549)

อย่างไรก็ตาม ในอนาคตเมื่ออุตสาหกรรมเพลง ได้ขยายไปสู่ธุรกิจดาวนโหลดมากขึ้น นักออกแบบต่างมองว่า บรรจุภัณฑ์ (Packaging) สำหรับเสียงเพลงเหล่านี้ จะถูกลดความสำคัญลง ทั้งการลดเงินลงทุนในส่วนของโครงสร้างสรรค์และการลดจำนวนการผลิต ขณะที่เริ่มมีการแทรกสิ่งพิมพ์เพื่อรองรับการให้บริการด้านดาวนโหลดต่าง ๆ เพิ่มขึ้นมาในส่วนของการผลิตอัลบั้ม

“เทปซีดีเถื่อนทำให้ขายได้น้อย เขาไม่ได้ตั้งใจลดหรอก ถ้าขายได้ล้านก็คงพิมพ์ล้าน แต่ถ้ามันขายได้แสน ก็ไม่ทุ่มซีไปพิมพ์สองแสนหรอก ต้นทุนจะแบกไหวทำไม” (อนุศาสตร์ ทับทัน, สัมภาษณ์, 10 กุมภาพันธ์ 2549)

“ต่อไปธุรกิจดาวนโหลดมากขึ้น ซีดีขายน้อยลง มีผลกับการออกแบบปกที่สำคัญเลยคือ ตัดงบลง ตอนนี้มีรายละเอียดที่ต้องใส่ในปกเยอะขึ้นเรื่อย ๆ อย่างริงโทนดาวนโหลดต่าง ๆ” (ปิย์ ชันธวิทย์, สัมภาษณ์, 8 กุมภาพันธ์ 2549)

ในยุคที่เทคโนโลยีมีความเจริญก้าวหน้า จนกระทั่งใครก็สามารถทำเพลงและปกอัลบั้มด้วยตนเองได้มากขึ้น รวมถึงการเข้าสู่ยุคแห่งการเปลี่ยนผ่านของอุตสาหกรรมเทปและซีดีเพลงไปสู่ธุรกิจแบบดาวนโหลดที่กำลังเริ่มต้นขึ้นในช่วงเวลานี้ ส่งผลให้นักออกแบบกราฟิกเกี่ยวกับปกอัลบั้มต้องปรับตัวและขยับขยายสายการทำงานตามไปด้วย

“เทคโนโลยีเจริญขึ้น คอมพิวเตอร์ระบดไปหมดแล้ว ทุกคนใช้เป็น ทำอะไรเองได้ สิ่งที่เหลืออยู่ไม่ใช่ designer แต่เป็น design consultant เป็นที่ปรึกษาให้เขาในแง่ที่อะไรถูกไม่ถูก เพราะสิ่งที่เขาต้องการคือคำปรึกษามากกว่า” (วรุฒม์ บันยารชุน, สัมภาษณ์, 16 กุมภาพันธ์ 2549)

“ทุกวันนี้กราฟิกดีไซน์ในแง่การพิมพ์มันต้องขยับ ต้องกว้างขึ้น จะเห็นกราฟิกดีไซน์ไปอยู่ในเอ็มวี เป็นแอนิเมชัน อยู่ในเว็บไซต์ไหน มันต้องผันตัวเอง ต้องทำอะไรหลากหลายขึ้น” (อนุศาสตร์ ทับทัน, สัมภาษณ์, 10 กุมภาพันธ์ 2549)

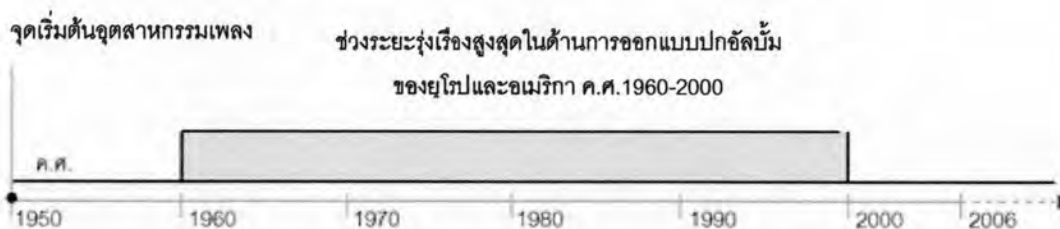
ปกอัลบั้มในฐานะหีบห่อผลผลิตทางดนตรี ซึ่งมีพัฒนาการเรื่อยมาตามความก้าวหน้าของเทคโนโลยีความบันเทิงทางด้านเสียงเพลง และเทคโนโลยีด้านกราฟิกสิ่งพิมพ์ จึงต้องปรับตัวเองอีกครั้ง เพื่อสนองต่อความต้องการของสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป ดังเช่นในยุคหนึ่งที่ปกอัลบั้มต้องเพิ่มหน้าที่เป็นสื่อโฆษณาทางการค้า ให้แก่ผู้สนับสนุนผลงานดนตรีแต่ละอัลบั้ม อันเป็นการช่วยลดภาระการลงทุนของบริษัทดนตรีขนาดใหญ่ ในวันนี้ปกอัลบั้มได้เพิ่มเนื้อที่เพื่อรองรับธุรกิจดาวนโหลดเสียงเพลงขึ้น ซึ่งเป็นอีกรูปแบบใหม่ในยุคเทคโนโลยีระบบดิจิทัล

อย่างไรก็ตาม แม้ว่าในอนาคต บริษัทดนตรีอาจผลิตเครื่องมือบันทึกเสียงอย่างเทปคาสเซ็ทหรือซีดีลดน้อยลง เพื่อตอบสนองต่อธุรกิจดาวนโหลดเพลงที่กำลังทวีความสำคัญขึ้น และเป็นการปรับตัวให้สอดคล้องกับชีวิตความเป็นอยู่ที่เปลี่ยนแปลงไปของมนุษย์ การคงไว้ซึ่งความพิถีพิถันในการสร้างสรรค์และออกแบบปกอัลบั้ม หรือส่วนแนะนำผลงานที่จะมาแทนที่ในอนาคต จะยังคงเป็นเครื่องสะท้อนให้เห็นถึงความเอาใจใส่ของผู้ผลิต และเสริมคุณค่าทางจิตใจแก่ผู้ครอบครองผลงานดนตรีชิ้นนั้นไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าเดิม

ผู้วิจัยได้สรุปภาพรวมของวงการออกแบบปกอัลบั้ม โดยเปรียบเทียบการเจริญเติบโตของวงการออกแบบปกอัลบั้มในประเทศไทย กับในยุโรปและอเมริกา ดังแผนภาพที่ 4.1 ดังนี้

แผนภาพที่ 4.1 กราฟเปรียบเทียบการเจริญเติบโตของวงการออกแบบปกอัลบั้มในประเทศไทยกับในยุโรปและอเมริกา

การเจริญเติบโตของวงการออกแบบปกอัลบั้มในยุโรปและอเมริกา

การเจริญเติบโตของวงการออกแบบปกอัลบั้มในประเทศไทย

ที่มา : สรุปจากการสัมภาษณ์นักออกแบบกราฟิกด้านปกอัลบั้ม
คุณวรวิมล ดวงวุฒิกุล (สัมภาษณ์, 26 มกราคม 2549) และ คุณพิชิต วิริงคบุตร (สัมภาษณ์, 31 มกราคม 2549)

การเติบโตของวงการออกแบบปกอัลบั้มไม่ว่าในประเทศไทยหรือทั่วโลก ล้วนมีแรงผลักดันสำคัญมาจากความพยายามพัฒนาผลงานทางวิชาชีพของนักออกแบบกราฟิกในสาขาที่เกี่ยวข้อง ปกอัลบั้มซึ่งถือได้ว่าเป็นผลิตภัณฑ์หนึ่งของสังคม จึงมีโฉมหน้าที่แตกต่างกันไปตามวิถีคิดของผู้สร้างสรรค์ในสังคมนั้น ๆ เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจถึงความเป็นมาของปกอัลบั้มในสังคมไทยปัจจุบันชัดเจนขึ้น จึงควรทราบถึงประวัติ ความคิด สไตส์การออกแบบ และผลงานของนักออกแบบกราฟิกบนปกอัลบั้ม ที่มีบทบาทสำคัญต่อพัฒนาการของวงการออกแบบในประเทศไทยเป็นพื้นฐานเสียก่อน

4.2 นักออกแบบที่มีชื่อเสียงเป็นที่ยอมรับในวงการออกแบบปกอัลบั้มในประเทศไทย

จากข้อมูลการสัมภาษณ์นักออกแบบซึ่งมีชื่อเสียงเป็นที่ยอมรับในการสร้างสรรค์ปกอัลบั้มในประเทศไทย ทั้งนักออกแบบที่สังกัดบริษัทดนตรี และนักออกแบบอิสระ แสดงให้เห็นถึงมุมมองและวิถีคิดที่แตกต่างกันระหว่างการทำงานภายใต้ข้อจำกัดทางการตลาด และการทำงานที่สนองต่ออารมณ์หรือความเป็นศิลปะ นักออกแบบที่เลือกศึกษามีทั้งรุ่นเก่าและใหม่ ซึ่งมีผลงานปกอัลบั้มอย่างต่อเนื่องอยู่ในช่วง 10 กว่าปีมานี้ บางคนมีหน้าที่รับผิดชอบในตำแหน่งนักออกแบบ (Designer) บางคนมีหน้าที่เป็นครีเอทีฟ (Creative) หรือเป็นอาร์ตไดเรคเตอร์ (Art Director) ฉะนั้น ในบางผลงานจึงอาจมีชื่อผู้ร่วมออกแบบหลายคน และด้วยเหตุที่นักออกแบบบางคนได้เข้ามาเกี่ยวข้องในสายงานนี้เป็นเวลาหลายปีก่อนจะมีผลงานออกแบบปกอัลบั้มอย่างจริงจัง ผู้วิจัยจึงกล่าวถึงนักออกแบบแต่ละคนเรียงตามลำดับเวลาในการเข้าสู่อาชีพ โดยนับจากผลงานปกอัลบั้มแรกที่มีส่วนร่วมในฐานะผู้ออกแบบ เพื่อให้ง่ายต่อความเข้าใจ และเพื่อแสดงให้เห็นถึงพัฒนาการในแง่ของผลงานและวิถีคิดของนักสร้างสรรค์แต่ละคน ซึ่งถือเป็นปัจจัยด้านประสบการณ์สำคัญที่มีผลต่อการสื่อความหมายผ่านปกอัลบั้ม ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้เกณฑ์การเติบโตของวงการออกแบบปกอัลบั้มมาจำแนกนักออกแบบทั้ง 12 คนออกเป็น 2 ยุคสมัย ดังตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 ประวัติโดยย่อของนักร้องแบบที่ผลิตงานปกอัลบั้มซึ่งเป็นที่รู้จักในประเทศไทย

การเติบโตของ วงการออกแบบ ปกอัลบั้ม	ลำดับ	ปีที่ เข้าสู่ อาชีพ	นักร้องแบบ	อายุ	การศึกษา	ประวัติ การทำงาน
1. ยุคนูกบิ๊ง	1.1	2533	อนุศาสตร์ ทับทัน	40	- ปริญญาตรี สาขา ออกแบบนิเทศศิลป์ คณะมัณฑนศิลป์ ม.ศิลปากร	- J. Walter (นักร้องแบบกราฟิก) - Central (นักร้องแบบกราฟิก) - Grammy (อาร์ตไดเรคเตอร์ และครีเอทีฟ) - Bakery Music (ครีเอทีฟ) - RS (ครีเอทีฟ)
	1.2	2537	อุไรวรรณ พุทธรักษา	38	- ปริญญาตรี สาขา ออกแบบผลิตภัณฑ์ คณะมัณฑนศิลป์ ม.ศิลปากร	- Grammy (อาร์ตไดเรคเตอร์) - EMI (อาร์ตไดเรคเตอร์) - Sony Music BEC และ Blacksheep (อาร์ตไดเรคเตอร์) - RS (ครีเอทีฟ)
	1.3	2537	วรุฒม์ บันยารขุน	36	- ปริญญาตรี สาขาศิลปศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์ - ประกาศนียบัตร สาขาการออกแบบ St.Martin College ประเทศอังกฤษ	- Next Graphic (นักร้องแบบกราฟิก) - RS (อาร์ตไดเรคเตอร์) - Bakery Music (ครีเอทีฟไดเรคเตอร์) - นักร้องแบบอิสระ
	1.4	2539	วรุฒม์ ดวงภูมิกุล	32	- ปริญญาตรี สาขา ออกแบบนิเทศศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ ม.กรุงเทพ	- RS (นักร้องแบบกราฟิก) - Bakery Music (นักร้องแบบกราฟิก) - Click Radio (ดีไซน์ไดเรคเตอร์) - นักร้องแบบอิสระ

ตารางที่ 4.1 (ต่อ) ประวัติโดยย่อของนักออกแบบที่ผลิตงานปกอัลบั้มซึ่งเป็นที่รู้จักในประเทศไทย

การเติบโตของ วงการออกแบบ ปกอัลบั้ม	ลำดับ	ปีที่ เข้าสู่ อาชีพ	นักออกแบบ	อายุ	การศึกษา	ประวัติ การทำงาน
1. ยุคบุกเบิก (ต่อ)	1.5	2539	นนทวัฒน์ เจริญศาสตร์	32	- ปริญญาตรี สาขาศิลปศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์ - ปริญญาตรี คณะ สถาปัตยกรรมศาสตร์ ม.รังสิต	- Freeze Magazine (ออกแบบจัดหน้า สิ่งพิมพ์) - นักออกแบบอิสระ เจ้าของบริษัทส่วนตัว "Ductstore the design guru"
2. ยุคเฟื่องฟู ถึงปัจจุบัน	2.1	2541	ปิยะ ชันธวิทย์	36	- ปริญญาตรี ด้านการ ออกแบบ (ไม่เปิดเผยแพร่)	- Grammy (ศรีเอทีเอฟ) - นักออกแบบอิสระ
	2.2	2542	พอล อินทรวิชัย	35	- ปริญญาตรี สาขา Graphic Communication ประเทศอังกฤษ	- Bakery Music (อาร์ตไดเรคเตอร์) - นักออกแบบอิสระ ในชื่อกลุ่ม "Very design lab"
	2.3	2542	ภาณุ พันธุ์สินชัย	34	- ปริญญาตรี สาขา วิศวกรรมศาสตร์ คอมพิวเตอร์ - ปริญญาโท สาขา Manufacturing system engineer ประเทศอเมริกา	- Wonder man - Bakery Music (นักออกแบบกราฟิก) - Leo Burnett (อาร์ตไดเรคเตอร์) - บ.จัดจำหน่าย Here (นักออกแบบอิสระ)
	2.4	2542	เคลวิน ห่วง	35	- ศึกษาระดับปริญญา ตรีด้านกราฟิกจาก มหาวิทยาลัยใน ต่างประเทศ 2 ปี (ไม่เปิดเผยแพร่) จึงดิ้อปมาทำงาน	- Bakery Music (นักออกแบบกราฟิก) - Propaganda - นักออกแบบอิสระ เจ้าของบริษัทส่วนตัว "Canvas"

ตารางที่ 4.1 (ต่อ) ประวัติโดยย่อของนักออกแบบที่ผลิตงานปกอัลบั้มซึ่งเป็นที่รู้จักในประเทศไทย

การเติบโตของ วงการออกแบบ ปกอัลบั้ม	ลำดับ	ปีที่ เข้าสู่ อาชีพ	นักออกแบบ	อายุ	การศึกษา	ประวัติ การทำงาน
2. ยุคเฟื่องฟู ถึงปัจจุบัน (ต่อ)	2.5	2544	รักกิจ ควรวาเวซ	27	- ปริญญาตรี สาขาศิลปศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์	- Ductstore the design guru (นักออกแบบกราฟิก) - นิตยสารสารคดี บ. Work Point (บรรณาธิการ ศิลปกรรม) - นักออกแบบอิสระ ร่วมกับเพื่อน ๆ ในชื่อ กลุ่ม "Bored"
	2.6	2545	พิชิต วิรังคนบุตร	34	- ปริญญาตรี สาขาศิลปศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์ - ประกาศนียบัตรด้าน แฟชั่นที่ London College of Fashion ประเทศอังกฤษ - ปริญญาโท สาขา Conceptual Fine Art ที่ Gold Smith College University of London ประเทศอังกฤษ	- Siam Studio (ดีไซน์ไดเรคเตอร์) - Bakery Music (ดีไซน์ไดเรคเตอร์) - ศูนย์สร้างสรรค์งาน ออกแบบ (TCDC) (ออกแบบสิ่งพิมพ์และ การจัดนิทรรศการ) - นักออกแบบอิสระ ใน ชื่อกลุ่ม "Designer from evil Island"
	2.7	2546	นุติ นิมสมบุญ	30	- ปริญญาตรี สาขา ออกแบบนิเทศศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ ม.รังสิต	- บ. Bakery Music (นักออกแบบกราฟิก) - นักออกแบบอิสระ ร่วมกับเพื่อน ๆ ในชื่อ กลุ่ม "Slow motion"

เพื่อให้เกิดความเข้าใจถึงที่มาในการหล่อหลอมประสบการณ์ของผู้ออกแบบ อันเป็นพื้นฐานสำคัญที่มีอิทธิพลต่อวิถีคิดในกระบวนการสร้างสรรค์และสื่อความหมายผ่านปกอัลบั้ม (อธิบายในบทที่ 5) ผู้วิจัยได้รวบรวมประวัติ สไตลในการออกแบบ และผลงานปกอัลบั้มที่ผ่านมาของนักออกแบบแต่ละท่าน เพื่อเป็นพื้นฐานความเข้าใจ ดังนี้

4.2.1 ยุคบุกเบิกของวงการออกแบบปกอัลบั้ม (ก่อนปี พ.ศ.2540)

เป็นยุคที่เริ่มมีการวางรากฐานงานออกแบบปกอัลบั้มในประเทศไทย นักออกแบบส่วนใหญ่เริ่มเข้าสู่สายงานด้านนี้จากการประจำอยู่ในสังกัดบริษัทดนตรีขนาดใหญ่ จนกระทั่งมีการจัดตั้งบริษัทดนตรีขนาดเล็กชื่อเบเกอร์มิวสิกขึ้นในปี พ.ศ. 2537 การเปลี่ยนแปลงครั้งใหญ่ของวงการออกแบบปกอัลบั้มจึงเริ่มขึ้น นักออกแบบในยุคนี้หลายคนเคยมีโอกาสร่วมงานกับเบเกอร์มิวสิกทั้งในฐานะนักออกแบบในสังกัดและนักออกแบบอิสระ ผลงานของนักออกแบบในยุคบุกเบิกกลุ่มนี้จึงเป็นจุดเริ่มต้นที่นำนักออกแบบรุ่นหลังเข้าสู่สายอาชีพ และความโดดเด่นแปลกใหม่ของรูปแบบปกอัลบั้มในยุคนี้ก็เป็นการปูพื้นฐานการเปิดรับของสังคม กระทั่งเกิดความตื่นตัวในแวดวงวงการออกแบบ จนถึงจุดเฟื่องฟูสูงสุดในช่วงปี พ.ศ.2540 – 2542 นักออกแบบยุคบุกเบิกในวงการออกแบบปกอัลบั้มเหล่านี้ ได้แก่

4.2.1.1 อนุศาสตร์ ทับทัน (เงาะ)

ปกอัลบั้มแรกที่ออกแบบ คือ อัลบั้ม นินจา ของศิลปิน คริสติน่า อากีล่า สังกัดบริษัทดนตรีจีเอ็มเอ็มแกรมมี่ ในปี พ.ศ. 2533

ประวัติการศึกษาและการเข้าสู่อาชีพ

อนุศาสตร์ ทับทัน อายุ 40 ปี จบการศึกษาระดับปริญญาตรีจากคณะมัณฑนศิลป์ สาขาออกแบบนิเทศศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร จากนั้นเข้าทำงานในตำแหน่งนักออกแบบกราฟิกที่บริษัท เจ.วอลเตอร์ (J. Walter), บริษัท เซ็นทรัล (Central) ฝ่ายโฆษณา และเริ่มเข้าสู่อาชีพที่เกี่ยวกับการออกแบบปกอัลบั้มครั้งแรกที่บริษัทดนตรีจีเอ็มเอ็มแกรมมี่ เนื่องจากมองว่าในยุคที่วงการเพลงเฟื่องฟูเริ่มต้น และปกอัลบั้มก็ถือเป็นสื่อใหม่ที่นำทลอง ช่วง 6 เดือนแรกของการทำงานที่แกรมมี่ได้รับหน้าที่เป็นอาร์ตไดเรคเตอร์และดูแลงานส่งเสริมการขาย (Promoter) ก่อนจะเปลี่ยนมารับงานด้านกราฟิกในเวลาต่อมาตามความสนใจในขณะนั้น

อนุศาสตร์ ทับทัน มีผลงานปกอัลบั้มแรกในตำแหน่งครีเอทีฟ ให้กับอัลบั้ม นินจา ของศิลปินคริสติน่า อากีล่าในปี พ.ศ. 2533 หลังจากนั้น ได้ย้ายมาประจำอยู่ที่บริษัทเบเกอร์มีวสิคในตำแหน่งครีเอทีฟเช่นกัน โดยทีมปฏิบัติงาน ได้แก่ คุณเคลวิน ห่วง, คุณพอล อินทวิชัย และคุณภานุ พันธุมสินชัย ที่ทำหน้าที่เป็นนักออกแบบ ต่อมาหลังจากออกจากเบเกอร์มีวสิค จึงรับงานอิสระอยู่ 2 ปี โดยทำปกอัลบั้มให้ทั้งบริษัทดนตรีขนาดเล็กและขนาดใหญ่ ได้แก่ บริษัทเบเกอร์มีวสิค จีเอ็มเอ็มแกรมมี่ และโซนี่มีวสิค กระทั่งมาทำงานประจำที่บริษัทอาร์เอสจนถึงปัจจุบัน ในตำแหน่งหัวหน้ากลุ่มครีเอทีฟ (Creative Group Head) ของค่ายไอดีเรคคอร์ด (ID Records) ซึ่งเป็นบริษัทย่อยในเครือของบริษัทอาร์เอส

สไตล์ในการออกแบบ

สนใจงานศิลปะแบบป๊อปอาร์ต (Pop art)¹ ตั้งแต่สมัยเรียนปริญญาตรีที่ มหาวิทยาลัยศิลปากร และมีศิลปินต้นแบบคือ แอนดี้ วอร์ฮอล (Andy Warhol)

“ผมเป็นแนวป๊อปอาร์ต ตั้งแต่สมัยเรียนชอบ แอนดี้ วอร์ฮอล คนที่วาดภาพ มาริลิน มอนโร เป็นสี ๆ ผมเป็นคนแบบเขา เป็นป๊อป ๆ บางครั้งถ่ายมาจากข่าว ดูแล้วมันไม่ได้ ก็ปฏิเสธเลย” (อนุศาสตร์ ทับทัน, สัมภาษณ์, 10 กุมภาพันธ์ 2549)

ผลงานปกอัลบั้มที่ผ่านมา ผู้วิจัยได้รวบรวมตัวอย่างผลงานปกอัลบั้มที่ ออกแบบโดย อนุศาสตร์ ทับทัน ไว้ในตารางที่ 4.2 ดังนี้

ตารางที่ 4.2 ตัวอย่างผลงานปกอัลบั้มที่ออกแบบโดย อนุศาสตร์ ทับทัน

ลำดับ	ปี	ศิลปิน	อัลบั้ม	สังกัด	ลักษณะองค์กร
1	2533	คริสติน่า อากีล่า	นินจา	GMM Grammy	Major (Thai)
2	2534	ธงไชย แมคอินไตย์	พริกขี้หนู	GMM Grammy	Major (Thai)
3	2542	Triumphs kingdom	Triumphs kingdom	Bakery Music	Indie
4	2542	พิมพ์ลักษณ์ กมลเพชร (โหน่ง)	Possible	Bakery Music	Indie

¹ เชื่อว่าศิลปะจะต้องสร้างความตื่นเต้นอย่างฉับพลันแก่ผู้พบเห็น เนื้อหาสาระจึงเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับผู้คนทั่วไป และสภาพสังคมปัจจุบัน หรือเรื่องที่กำลังได้รับความสนใจ ศิลปินป๊อปอาร์ตนิยมใช้กลวิธีทางศิลปะที่หลากหลาย ขึ้นอยู่กับความสนใจของศิลปินแต่ละคน ไม่ว่าจะเป็น ภาพโฆษณา ดาราภาพยนตร์ เครื่องจักรกล คำขวัญ หรือเครื่องนุ่งห่ม โดยพวกเขา นำสิ่ง ต่าง ๆ ที่ตนสนใจนำมาจัดวางตำแหน่งอย่างง่าย ๆ

ตารางที่ 4.2 (ต่อ) ตัวอย่างผลงานปกอัลบั้มที่ออกแบบโดย อนุศาสตร์ ทับทัน

ลำดับ	ปี	ศิลปิน	อัลบั้ม	สังกัด	ลักษณะองค์กร
5	2543	P.O.P	P.O.P Limited edition	Bakery Music	Indie
6	2543	Niece	Merci Merci	Bakery Music	Indie
7	2543	สมเกียรติ อริยชัยพาณิชย์	Mr.Z Return to retro	Bakery Music	Indie
8	2543	โจอี้ บอย	ตัวฤทธิ์	Bakery Music	Indie
9	2544	Triumphs kingdom	TK vision	Bakery Music ในเครือ Sony BMG	Minor / Major (Global)
10	2544	นาเดีย สุทธิกุลพาณิชย์	Resources To Keep My Life Vital	Bakery Music ในเครือ Sony BMG	Minor / Major (Global)
11	2547	พุดดวง	She's Pod-Doung	RS	Major (Thai)
12	2548	นพดล บุญลีลากุล (ใจ)	Joe The Pianist Space Album	RS	Major (Thai)
13	2548	หม่อมมิ่ง	เจ้าชายเสียงทอง	RS	Major (Thai)
14	2548	เรื่องศักดิ์ ลอยชูศักดิ์ (เจมส์)	Alive	RS	Major (Thai)
15	2548	เรื่องศักดิ์ ลอยชูศักดิ์ (เจมส์)	แชมป์ Story	RS	Major (Thai)
16	2549	ศศิกานต์ อภิชาตวรศิลป์ (เอ๊ะ)	Sasikam 2 you	RS	Major (Thai)

4.2.1.2 อุไรวรรณ พุทธรักษา (อู๋ย)

ปกอัลบั้มแรกที่ออกแบบคือ อัลบั้ม ธ.ธง โดยศิลปิน ธงไชย แมคอินไตย์ สังกัดบริษัทดนตรีจีเอ็มเอ็มแกรมมี่ ในปี พ.ศ.2537

ประวัติการศึกษาและการเข้าสู่อาชีพ

อุไรวรรณ พุทธรักษา อายุ 38 ปี จบการศึกษาระดับปริญญาตรีจากคณะ มณฑนศิลป์ สาขาออกแบบผลิตภัณฑ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร มีความสนใจอยากทำค่ายเพลง ตั้งแต่สมัยเรียน และมีรุ่นพี่ที่ทำงานด้านนี้จำนวนมาก ภายหลังจบการศึกษาจึงเริ่มเข้าสู่อาชีพที่ เกี่ยวกับการออกแบบปกอัลบั้ม โดยรับหน้าที่เป็นอาร์ตไดเรคเตอร์ที่บริษัทจีเอ็มเอ็มแกรมมี่

ออกแบบปกอัลบั้มแรกให้กับศิลปินธงไชย แมคอินไตย์ อัลบั้ม ธ.ธง ในปี พ.ศ.2537 ระยะเวลาของการทำงานได้รับมิตรชอบในสวนอื่น ๆ ด้วย ทั้งเรื่องของการวางแนวคิด ภาพลักษณ์ มิวสิกวิดีโอ ซึ่งไม่ใช่สายงานที่อยากทำ จึงเปลี่ยนมาทำปกอัลบั้มเพียงอย่างเดียว

หลังจากทำงานที่บริษัทจีเอ็มเอ็มแกรมมี่ได้ 2 ปี ก็ย้ายไปทำงานเป็นนักออกแบบที่กราฟิกแฮนด์ขนาดเล็กแห่งหนึ่งเป็นเวลาไม่กี่เดือน จึงย้ายไปอยู่บริษัทดนตรีเอ็มไอ ซึ่งเริ่มเข้ามาจับตลาดเพลงไทยเฉพาะกลุ่มมากขึ้น อย่างเช่นวง สไมล์บัฟฟาโล่ (Smile Buffalo) ต่อมาย้ายมาทำงานที่บริษัทโซนี่มิวสิกเป็นเวลา 4 ปี ในช่วง 2 ปีแรก ดูแลการออกแบบปกอัลบั้มในส่วนของค่ายใหญ่ และ 2 ปีหลังดูแลการออกแบบปกอัลบั้มให้แก่บริษัทย่อยในเครือโซนี่มิวสิกคือบริษัทดนตรีแบล็กชีฟ หลังจากนั้นก็ย้ายมาประจำที่บริษัทอาร์เอสจนถึงปัจจุบันในตำแหน่งครีเอทีฟกรุ๊ปเฮด ของบริษัทมอนสเตอร์มิวสิก (Monster Music) ซึ่งเป็นบริษัทย่อยในเครือของบริษัทอาร์เอส

สไตล์ในการออกแบบ

เน้นการสร้างสรรค์ผลงานที่มีรูปแบบเรียบง่าย สวยงาม ไม่ใช่สีสันที่ฉูดฉาด เนื่องจากนิสัยส่วนตัวที่ไม่ชอบความโดดเด่น นอกจากนี้ด้วยความที่สนใจสะสมสมุดบันทึก จึงมักนำวิธีการออกแบบปกซีดีในลักษณะที่เหมือนเป็นสมุดบันทึกขนาดเล็กมาใช้

“สไตล์งานก็เรียบง่าย ไม่ค่อยโดดเด่น เพียงแต่มองว่ามันควรจะมีแนวคิดเป็นอย่างไร เวลาทำปกอยากทำเหมือนสมุด ชอบสมุดอยู่แล้ว เลยรู้สึกว่ายากให้มันเป็นสมุดที่บันทึกเรื่องราวได้ และฟังเพลงได้ด้วย” (อุไรวรรณ พุทธิรักษา, สัมภาษณ์, 15 กุมภาพันธ์ 2549)

ผลงานปกอัลบั้มที่ผ่านมา ผู้วิจัยได้รวบรวมตัวอย่างผลงานปกอัลบั้มที่ออกแบบโดย อุไรวรรณ พุทธิรักษา ไว้ในตารางที่ 4.3 ดังนี้

ตารางที่ 4.3 ตัวอย่างผลงานปกอัลบั้มที่ออกแบบโดย อุไรวรรณ พุทธิรักษา

ลำดับ	ปี	ศิลปิน	อัลบั้ม	สังกัด	ลักษณะองค์กร
1	2537	ธงไชย แมคอินไตย์	ธ.ธง	GMM Grammy	Major (Thai)
2	2538	ขจรศักดิ์ รัตนนิสสัย	สงวนลิขสิทธิ์	GMM Grammy	Major (Thai)
3	2544	โน้ต-ตูน	Note & Toon	Sony Music BEC	Major (Global)
4	2544	ซาร่า ผุงประเสริฐ,	Girl-Friend	Sony Music BEC	Major (Global)
5	2545	ปราโมทย์ วิเลปะนะ	ร็องนำ	Sony Music BEC	Major (Global)

ตารางที่ 4.3 (ต่อ) ตัวอย่างผลงานปกอัลบั้มที่ออกแบบโดย อุไรวรรณ พุทธิรักษา

ลำดับ	ปี	ศิลปิน	อัลบั้ม	สังกัด	ลักษณะองค์กร
6	2546	The Peach band	Is More Complicated Than Visible	Sony Music BEC	Major (Global)
7	2546	The Peach band	The Peach Brand New Day	Sony Music BEC	Major (Global)
8	2546	แอนนี่ ปรี๊ด	Anny	Sony Music BEC	Major (Global)
9	2547	ณัฐพันธ์ วงษ์สนธิ (หิว)	หิว	RS	Major (Thai)
10	2548	Scrub	Club	Black sheep ในเครือ Sony Music BEC	Minor / Major (Global)
11	2548	พิงค์	โพเพราะเพราะพิงค์	RS	Major (Thai)
12	2548	ลิปตา	ลิปตา	Love is	Indie

4.2.1.3 วรุฒม์ ปันยารชุน (ทอม)

ปกอัลบั้มแรกที่ออกแบบคือ อัลบั้มโมเดิร์นด็อก (Modern dog) โดยศิลปินโมเดิร์นด็อก สังกัดบริษัทดนตรีเบเกอร์มิวสิค ในปี พ.ศ. 2537

ประวัติการศึกษาและการเข้าสู่อาชีพ

วรุฒม์ ปันยารชุน อายุ 36 ปี ความสนใจและกิจกรรมยามว่าง ได้แก่ การฟังเพลงของศิลปินต่างชาติ และการอ่านหนังสือทุกประเภท โดยเฉพาะการ์ตูน นวนิยาย และหนังสือแปล จบการศึกษาระดับปริญญาตรีจากคณะครุศาสตร์ สาขาศิลปศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย หลังจบการศึกษาระดับปริญญาตรีได้เข้าทำงานในด้านการออกแบบกราฟิกที่บริษัทเนคส์ กราฟิก (Next Graphic) ก่อนจะไปเรียนต่อทางด้านกราฟิกที่วิทยาลัยเซนต์ มาร์ติน (St. Martin College) ประเทศอังกฤษ ภายหลังจากจบการศึกษามีโอกาสได้เข้าทำงานประจำในกลุ่มครีเอทีฟที่บริษัทอาร์เอสเป็นระยะเวลาไม่นาน ก่อนที่จะเข้ามาเริ่มต้นทำงานด้านการวางแผนคิดในการออกแบบปกอัลบั้ม และภาพลักษณ์ให้แก่ศิลปินอย่างจริงจังในตำแหน่งครีเอทีฟไดเรคเตอร์ (Creative Director) ที่บริษัทเบเกอร์มิวสิค จากการชักชวนของรุ่นน้องร่วมคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์ คือ ธนชัย อุชชิน หรือ ป๊อดนักร้องนำวงโมเดิร์นด็อก ให้มาช่วยในการออกแบบปกอัลบั้มแรกของตน ซึ่งวางจำหน่ายเป็นอัลบั้มเปิดตัวค่าย จากนั้นจึงเบนเข็มมาทางด้านนี้โดยตลอด

สไตล์ในการออกแบบ

ให้ความสำคัญกับวิถีคิด และแนวคิด (Concept) เป็นอย่างมาก ขึ้นชองงานศิลปะแบบทดลอง (Experimental Art) และศิลปะแบบตัดปะ (Collage) ในช่วงเริ่มต้นงานออกแบบปกอัลบั้ม มองว่าการออกแบบที่สื่อสารที่เข้าใจยาก ต้องมีการตีความ เป็นวิธีการเพิ่มความน่าสนใจให้กับผลงานและการรับรู้ที่มีต่อตนเอง ต่อมาภายหลังจากมีประสบการณ์ในสายงานด้านนี้มากขึ้น จึงเปลี่ยนมุมมอง โดยเลิกยึดติดกับกฎเกณฑ์ทางความคิด และปรับให้มีความยืดหยุ่นในการสร้างสรรค์งานมากขึ้น

“ดีไซน์ผมเป็นวิธีกรีก มีปรัชญา ชอบคิด ไม่ชอบลงมือ ไม่ชอบทำอะไรยึดเยื้อ จะให้เวลากับช่วงของความคิดมากที่สุด รู้สึกว่ามันมีความพยายามลงไปในการคิดนั้น กลัวคนอื่นจะเข้าใจ กลัวเขาเดาได้ว่าปกเราเป็นอย่างไร เมื่อก่อนเป็นอย่างนั้น ตอนหลังทำสิ่งที่มันเป็นดีกว่า ไม่ต้องมีกฎ คนเราต้องการค้นหาวิถีคิด ตีความสิ่งที่น่าสนใจอยู่แล้ว ตอนนั้นเราก็คืออยากเสนอสิ่งใหม่ เลยเหมือนมีอะไรให้ตีความให้คิด ผมต้องการให้เขาชอบหรือไม่ชอบไปเลยมากกว่าออกเฉย ๆ อยากให้เห็นแล้วสงสัยว่าทำไมเป็นแบบนี้ หรือค่าไปเลยมากกว่า มันยังสร้างอะไรใหม่ ๆ ให้เกิดขึ้น” (วุฒม์ ปันยารชุน, สัมภาษณ์, 16 กุมภาพันธ์ 2549)

“งานที่ทอมเป็นงานที่มีความหมาย มีสไตล์ มีความสวยงามอยู่ในตัว” (ภาณุ พันธุ์สินชัย, สัมภาษณ์, 1 กุมภาพันธ์ 2549)

“งานที่ทอมจะคิดมันส์ คิดคลาสสิก ลึกลับ มีฟังก์ชัน มีปรัชญา มีความกวน” (รักกิจ ควรหาเวช, สัมภาษณ์, 17 กุมภาพันธ์ 2549)

ผลงานปกอัลบั้มที่ผ่านมา ผู้วิจัยได้รวบรวมตัวอย่างผลงานปกอัลบั้มที่ออกแบบโดย วุฒม์ ปันยารชุน ไว้ในตารางที่ 4.4 ดังนี้

ตารางที่ 4.4 ตัวอย่างผลงานปกอัลบั้มที่ออกแบบโดย วุฒม์ ปันยารชุน

ลำดับ	ปี	ศิลปิน	อัลบั้ม	สังกัด	ลักษณะองค์กร
1	2537	Modemdog	Modemdog	Bakery Music	Indie
2	2537	บอย โกสิยพงษ์	รักคุณเข้าแล้ว (Single)	Bakery Music	Indie
4	2538	บอย โกสิยพงษ์	Rhythm & Boyd	Bakery Music	Indie
5	2538	สมเกียรติ อริยชัยพาณิชย์	Zequence	Bakery Music	Indie

ตารางที่ 4.4 (ต่อ) ตัวอย่างผลงานปกอัลบั้มที่ออกแบบโดย วรุฒม์ บันยารชุน

ลำดับ	ปี	ศิลปิน	อัลบั้ม	สังกัด	ลักษณะ องค์กร
6	2539	สมเกียรติ อริยชัยพานิชย์	Subzequence	Bakery Music	Indie
7	2539	บอย โกสิยพงษ์	One (EP.)	Bakery Music	Indie
8	2539	บอย โกสิยพงษ์	Simplified	Bakery Music	Indie
9	2539	Yokee Playboy	Yokee Playboy	Bakery Music	Indie
10	2540	Modemdog	รูปไม่หล่อ	Bakery Music	Indie
11	2540	Modemdog	Cafe	Bakery Music	Indie
12	2540	Modemdog	Backatalog	Bakery Music	Indie
13	2540	เบเกอรี่มิวสิค Compilation	Visionary	Bakery Music	Indie
14	2544	Modemdog	Love me love my life	Bakery Music ในเครือ Sony BMG	Minor / Major (Global)
15	2545	สมเกียรติ อริยชัยพานิชย์	Love is forever (Single)	Bakery Music ในเครือ Sony BMG	Minor / Major (Global)
16	2545	Friday	Magic Moment	Playground Music	Indie
17	2546	Yokee Playboy	The greatest grandfather hits	Bakery Music ในเครือ Sony BMG	Minor / Major (Global)
18	2548	สมเกียรติ อริยชัยพานิชย์	The Conclusive Collection Vol.1 Mr.Z Zomkiat Ariyachaipanich The Greatest Tunes 1993 - 2005	Bakery Music ในเครือ Sony BMG	Minor / Major (Global)
19	2548	Yokee Playboy	The greatest grandfather hits1-2	Bakery Music ในเครือ Sony BMG	Minor / Major (Global)

4.2.1.4 วรุฒม์ ตวงวุฒิกุล (ยัง)

ปกอัลบั้มแรกที่ออกแบบคือ อัลบั้ม เบส ออน เดอะ ทรู สตอรี (Base on the true story) โดยศิลปิน ทีฟอรัทรี (Tea for three) สังกัดบริษัทดนตรีเบเกอรี่มิวสิค ปี พ.ศ. 2539

ประวัติการศึกษาและการเข้าสู่อาชีพ

วรวิมล ดวงวุฒิกุล อายุ 32 ปี สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีจากคณะศิลปกรรมศาสตร์ สาขาออกแบบนิเทศศิลป์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ ความสนใจและกิจกรรมในเวลาว่าง ได้แก่ การฟังเพลง และการอ่านหนังสือ เพื่อศึกษาวิถีคิดที่สามารถปรับใช้ในการทำงานได้

“ที่ฟังหลายแนว แต่ไม่ใช่ประเภทที่เพลงออกใหม่แล้วฟัง จะชอบดูว่าคนทำปกนี้เป็นใคร มีวิวัฒนาการหรือวิถีคิดอย่างไร ทำไมงานออกมาอย่างนี้ ดูที่ปกมัน จะได้วิถีคิด สไตลล์ เหมือนอ่านหนังสือ ไม่ใช่แค่เปิดหนังสือดู เห็นอันนี้สวยแล้วใช้ เวลาที่ทำปกถึงค่อนข้างให้ความสำคัญกับการที่คนจะอ่านเครดิต เพราะมันเป็นข้อมูลที่เขาตามเพลงต่อได้ว่ามันมีที่มาที่ไปอย่างไร”

(วรวิมล ดวงวุฒิกุล, สัมภาษณ์, 26 มกราคม 2549)

ภายหลังจบการศึกษาได้เข้าทำงานที่บริษัทกราฟิกแห่งหนึ่งในช่วงเวลานั้น ๆ จากนั้นมีโอกาสได้ไปทำงานที่บริษัทดนตรีอาร์เอสในแผนกของการออกแบบ มีหน้าที่หลักคือการตกแต่งรูปภาพศิลปินให้ดูดี (Retouch) และออกแบบกราฟิกบ้างเล็กน้อย แต่เนื่องจากไม่ใช่ลักษณะงานที่สนใจจึงได้ย้ายไปทำงานที่บริษัทเบเกอรี่มิวสิค และได้เริ่มต้นการออกแบบปกอัลบั้มแรกให้กับศิลปินที่ฟอร์ทรี อัลบั้ม เบส ออน เดอะ ทูธ สตอรี่ ในปี พ.ศ.2539 ภายหลังได้เข้ามาทำงานในตำแหน่งดีไซน์ไดเรกเตอร์ (Design Director) ที่บริษัทคลิกเรดิโอ (Click Radio) และปัจจุบันรับงานออกแบบอิสระซึ่งรวมถึงปกอัลบั้มเป็นครั้งคราว

“ส่วนตัวไม่ได้ชอบทำงาน Commercial มาก ๆ วันหนึ่งคุยกับหัวหน้าว่าอยากทำที่เบเกอรี่มากกว่า หัวหน้าเก่าอยู่ที่เบเกอรี่ก็เลยไปคุย สุดท้ายก็มีโอกาสมาทำที่เบเกอรี่” (วรวิมล ดวงวุฒิกุล, สัมภาษณ์, 26 มกราคม 2549)

สไตล์ในการออกแบบ

ไม่ยึดติดกับสไตล์ส่วนตัวในการออกแบบ เนื่องจากมองว่าลักษณะงานสร้างสรรค์ที่ดี ผู้ออกแบบควรปรับความคิดไปตามตัวงานที่ได้รับมอบหมายมากกว่า และงานออกแบบส่วนใหญ่ที่ได้รับก็มักเป็นงานที่มุ่งในเชิงพาณิชย์ จึงต้องผลานความลงตัวระหว่างมุมมองเชิงสร้างสรรค์ และการนำเสนอในเชิงกราฟิก ไม่เน้นหนักในด้านใดด้านหนึ่งมากเกินไป

“บางคน อาจมีสไตล์ที่ยึดติด ไม่ว่าจะทำกับนักร้องคนไหน ก็จะทำสไตล์ตัวเองไปใส่ แต่ของที่ไม่ว่างานเป็นอย่างไร ตัววงเป็นอย่างไร ก็จะออกแบบมาอย่างนั้น งานที่ทำค่อนข้าง Commercial เลยไม่ใช่ illu จำ หรือ ครีเอทีฟ จำ จะปน ๆ กัน” (วรวิมล ดวงวุฒิกุล, สัมภาษณ์, 26 มกราคม 2549)

ผลงานปกอัลบั้มที่ผ่านมา ผู้วิจัยได้รวบรวมตัวอย่างผลงานปกอัลบั้มที่
ออกแบบโดย วรวุฒิ ดวงวุฒิมิกุล ไว้ในตารางที่ 4.5 ดังนี้

ตารางที่ 4.5 ตัวอย่างผลงานปกอัลบั้มที่ออกแบบโดย วรวุฒิ ดวงวุฒิมิกุล

ลำดับ	ปี	ศิลปิน	อัลบั้ม	สังกัด	ลักษณะ องค์กร
1	2539	Tea for three	Base on the true story	Bakery Music	Indie
2	2539	Soul after six	Soul after six	Bakery Music	Indie
3	2539	สมเกียรติ อริยชัยพาณิชย์	Sub zequence	Bakery Music	Indie
4	2539	บอย โกสิยพงษ์	One (EP.)	Bakery Music	Indie
5	2539	บอย โกสิยพงษ์	Simplified	Bakery Music	Indie
6	2539	Yokee playboy	Yokee playboy	Bakery Music	Indie
7	2540	Tea for three	Clear (Single)	Bakery Music	Indie
8	2540	Yokee playboy	โปรดเถอะ (ประกอบ ละครฝากใจไว้เพื่อรัก)	Bakery Music	Indie
9	2541	บอย โกสิยพงษ์	Delite (Single)	Bakery Music	Indie
10	2541	อรรถรีย์ จุฬารัตน์	Peel	Bakery Music	Indie
11	2541	ริย์ ไชยเดช	There	Bakery Music	Indie
12	2541	Pause	Evo & Nova	Bakery Music	Indie
13	2541	เบเกอรี่มิวสิก Compilation	X-ray X'mas	Bakery Music	Indie
14	2545	Groove Riders	Enough (Single)	Bakery Music ในเครือ Sony BMG	Minor / Major (Global)
15	2545	ริย์ ไชยเดช	After break	Bakery Music ในเครือ Sony BMG	Minor / Major (Global)
16	2548	Fat Code 2	Fat Code 2	คลื่นวิทยุแพตเรดิโอ (จัดทำขึ้นเพื่อแจกในงาน Heineken Fat Fest Five)	-
17	2548	Doo Ba Doo	Doo Ba Doo	ก้านคอคลับ ในเครือ GMM Grammy	Minor / Major (Thai)
18	2548	อัญชลี จงคดีกิจ	50	Love is	Indie

4.2.1.5 นนทวัฒน์ เจริญชาศรี (หนู)

ปกอัลบั้มแรกที่ยกแบบคือ อัลบั้ม ฟรายเดย์ แอม อินเลิฟ (Friday I'm In Love) ศิลปิน ฟรายเดย์ แอม อินเลิฟ สังกัดบริษัทดนตรี มิวสิคบั๊กส์ (Music Bugs) ปี พ.ศ. 2539

ประวัติการศึกษาและการเข้าสู่อาชีพ

นนทวัฒน์ เจริญชาศรี อายุ 32 ปี จบการศึกษาระดับปริญญาตรีจากคณะครุศาสตร์ สาขาศิลปศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และจากคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต ความสนใจและกิจกรรมในยามว่างคือการสะสมแผ่นซีดีเพลง รองเท้า และหนังสือ แนวดนตรีที่โปรดปรานที่สุดคืออิเล็กทรอนิกส์ อัลเทอร์เนทีฟ และร็อกแบบอังกฤษ มีวงดนตรีในดวงใจอย่างเช่น วงสูเอท (Suede) และวงแมนิก (Manic) พื้นฐานทางวัฒนธรรมเกี่ยวกับวงดนตรีเหล่านี้ซึ่งมีอิทธิพลต่อผู้ฟังเพลงทั่วโลก ได้แก่ การแต่งกาย ทรงผม การใช้ชีวิต (Lifestyle) ถือได้ว่าเป็นจุดเริ่มต้นที่นำมาสู่ความสนใจในการศึกษาวัฒนธรรมดังกล่าวอย่างจริงจัง และเป็นแรงบันดาลใจในสร้างสรรค์งานออกแบบกราฟิกบนปกอัลบั้ม

“สมัยก่อนผมเป็นพวกเด็กอัลเทอร์ ฟังเพลงอินดี้ เพลงร็อกฝั่งอังกฤษ ชอบ สูเอท กับแมนิก ทั้งไลฟสไตล์ ทรงผม เสื้อผ้า วัฒนธรรม ไม่ใช่แค่เปลือก รูปร่างที่ดูเท่ ผมรู้สึกว่ามันเชื่อมออกไปได้อีก มันเกิดจากแพชั่น ศิลปะ จากแนวคิด ฉะนั้น ไม่ได้มองแค่เราดีไซเนอร์ปกอัลบั้มอันหนึ่ง แต่มองว่ามันบอกเรื่องราวของวัฒนธรรมอะไรบ้าง เพียงแต่เป็นการย่อยส่วน ถ้าเราแตก มุมมองได้ จะทำให้มีข้อมูลการดีไซเนเยอะ อย่างวงร็อก เฮฟวีร็อก การ์ลาจร็อก อิเล็กทรอนิกส์ร็อก แต่ละอัน ไม่เหมือนกัน ต้องเข้าใจว่า แต่ละวง แต่ละสไตล์ต่างกันอย่างไร ตัวดีไซเนอร์จะเป็นตัวสนับสนุนอีกที”
(นนทวัฒน์ เจริญชาศรี, สัมภาษณ์, 3 กุมภาพันธ์ 2549)

ประมาณปี พ.ศ.2541 หลังจบการศึกษา มองว่างานด้านสถาปัตย์ในช่วงเวลานั้นไม่ค่อยดีเท่าที่ควร จึงตัดสินใจไปทำงานด้านออกแบบจัดหน้าสิ่งพิมพ์นิตยสารฟรีซ (Freeze magazine) แต่ประจวบกับเป็นช่วงเวลา เศรษฐกิจไม่ดี ไม่นานนิตยสารก็ปิดตัวลง จึงออกมารับงานอิสระโดยใช้ชื่อ บริษัทว่า ดักสโตร์ เดอะ ดีไซน์ กูรู (Ductstore the design guru) รับงานทั้งด้านการออกแบบตกแต่งภายใน ออกแบบปกอัลบั้มและกราฟิกอื่น ๆ ลูกค้าส่วนใหญ่มาจากกลุ่มคนที่รู้จักกันเป็นส่วนตัว ปกอัลบั้มแรกที่ยกแบบเป็นของศิลปิน ฟรายเดย์ แอม อินเลิฟ ซึ่งมีความคุ้นเคยกับศิลปินในวงทำงานหนึ่งอยู่แล้ว คือคุณบอย ไตร ภูมิรัตน์ในฐานะรุ่นพี่ที่มหาวิทยาลัย ต่อมาจึงได้รับมอบหมายให้ช่วยออกแบบปกให้กับอัลบั้มอื่นของคุณบอยด้วย เช่น

ทูเดย์ส อะโก คิดส์ (2 days ago kids) และ ฟรายเดย์ (Friday) ซึ่งเกิดอัลบั้ม วี'ฟ ปีน ลอส (We've been lost) เป็นต้น ต่อมาในการประกาศรางวัลออกแบบปกเทป ซีดี และแพ็คเกจการขาย ยอดเยี่ยม จัดขึ้นโดยสถานีวิทยุแพต เรดิโอ (เอฟเอ็ม 104.5) ภายใต้ชื่องาน แพต อวอร์ด (Fat Award) ที่มีขึ้นครั้งแรกในวันที่ 25 มีนาคม พ.ศ. 2546 นนทวัฒน์ เจริญชาติศรี ก็ได้รับรางวัลชนะเลิศในปีนั้น จากการออกแบบปกอัลบั้ม เลิฟ เทรนด์ (Love Trend) ของศิลปิน โยคีเพลย์บอย (Yokee Playboy) สังกัดบริษัทดนตรีเบเกอรี่มิวสิก

สไตล์ในการออกแบบ

เน้นการสร้างสรรค้งานออกแบบที่มีสไตล์ ให้ความสำคัญกับรูปแบบที่มีความแปลก และโดดเด่นสะดุดตาเป็นสำคัญ

"ที่หนูเป็นคนที่มีสไตล์จัด ช่วงยุคคำว่าสไตล์เข้ามา ดักสโตรจะเน้นเรื่อง สไตล์มาก" (รักกิจ ครอบหาเวช, สัมภาษณ์, 17 กุมภาพันธ์ 2549)

ผลงานปกอัลบั้มที่ผ่านมา ผู้วิจัยได้รวบรวมตัวอย่างผลงานปกอัลบั้มที่ ออกแบบโดย นนทวัฒน์ เจริญชาติศรี ไว้ในตารางที่ 4.6 ดังนี้

ตารางที่ 4.6 ตัวอย่างผลงานปกอัลบั้มที่ออกแบบโดย นนทวัฒน์ เจริญชาติศรี

ลำดับ	ปี	ศิลปิน	อัลบั้ม	สังกัด	ลักษณะ องค์กร
1	2539	Friday I'm In Love	Friday I'm In Love	Music Bugs	Indie (ปัจจุบันอยู่ในเครือ บ.แกรมมี่)
2	2544	2 days ago kids	Time machine	Undertone Records	Indie
3	2544	Friday	We've been lost (Single)	Undertone Records	Indie
4	2545	Yokee Playboy	Love trend	Bakery Music ในเครือ Sony BMG	Minor / Major (Global)
5	2546	Scrub	SSS..Scrub	อิสระ	Indie
6	2546	Sleeper one	Sleeping letter	No More Belts	Indie
7	2546	ฟุตอง	Never Mind The Botox	Rehab Records	Indie

ตารางที่ 4.6 (ต่อ) ตัวอย่างผลงานปกอัลบั้มที่ออกแบบโดย นนทวัฒน์ เจริญชาศรี

ลำดับ	ปี	ศิลปิน	อัลบั้ม	สังกัด	ลักษณะองค์กร
8	2547	Portrait	Pop trade	No More Belts	Indie
9	2548	พรุ	Zero	Bakery Music ในเครือ Sony BMG	Minor / Major (Global)
10	2548	Club Alchemists	Free For All	Shedd Up Music	Indie
11	2548	Crescendo	second chance	Bakery Music ในเครือ Sony BMG	Minor / Major (Global)

นักออกแบบยุคเริ่มต้นเหล่านี้ ถือได้ว่าเป็นนักออกแบบรุ่นพี่ หรือต้นแบบการสร้างสรรค์ปกอัลบั้ม ที่นำนักออกแบบรุ่นต่อ ๆ มาให้เจริญรอยตาม ทั้งด้านการริเริ่มผลิตรูปแบบงานที่แปลกใหม่ มีแนวคิดและเรื่องราวที่แตกต่างจากท้องตลาด กระทั่งนำไปสู่การพยายามพัฒนาผลงานทางวิชาชีพอย่างกว้างขวาง จนเป็นที่ประจักษ์ถึงความสำคัญของปกอัลบั้มมากขึ้นกว่าที่เคยถูกรับรู้ในฐานะส่วนห่อหุ้มผลผลิตทางดนตรีที่จำเป็นต้องมีเท่านั้น นอกจากนี้ยังเป็นการเพิ่มประสบการณ์ของผู้ฟังเพลงโดยทั่วไป ในการเสพงานศิลปะอีกรูปแบบหนึ่งบนพื้นที่เล็ก ๆ ของซีดีเพลง

4.2.2 ยุคเฟื่องฟูในวงการออกแบบปกอัลบั้มถึงปัจจุบัน (พ.ศ. 2540 เป็นต้นมา)

ในช่วงปี พ.ศ.2540 – 2542 วงการออกแบบปกอัลบั้มมีความตื่นตัวเป็นอย่างมาก ก่อนจะถึงจุดอิ่มตัวในช่วงเวลาต่อมา ผู้คนเริ่มรับรู้และยอมรับสื่อสร้างสรรค์บนปกเทปและซีดีเพลงในรูปแบบที่แปลกออกไปมากขึ้น อีกทั้งยังเป็นช่วงที่วงการเพลงอินดี้ซึ่งผลิตโดยศิลปินอิสระหรือบริษัทดนตรีขนาดเล็กเกิดขึ้นมากมาย ทำให้มีความตื่นตัวในการแข่งขันทั้งด้านเสียงเพลงและหีบห่อที่สวยงามแปลกใหม่เป็นอย่างมาก นักออกแบบส่วนใหญ่ในยุคนี้เติบโตมาจากบริษัทดนตรีเบเกอรี่มิวสิก ในช่วงที่บริษัทเริ่มอยู่ตัวและเป็นที่ยอมรับโดยทั่วไป หลายคนผันตัวเป็นนักออกแบบอิสระซึ่งมีผลงานทั้งด้านปกอัลบั้ม และด้านอื่น ๆ จนเป็นที่รู้จักกว้างขวางในวงการออกแบบของไทยในปัจจุบัน ได้แก่

4.2.2.1 ปีย์ ชันฉวิทย์

ปกอัลบั้มแรกที่ออกแบบคือ อัลบั้ม ธงไชย เซอริวิส โดยศิลปิน ธงไชย แมคอินไตย์ สังกัดบริษัทดนตรีจีเอ็มเอ็มแกรมมี่ ในปี พ.ศ.2541

ประวัติการศึกษาและการเข้าสู่อาชีพ

ปิยะ ชันฉวี อายุ 36 ปี จบการศึกษาระดับปริญญาตรีด้านการออกแบบ โดยส่วนตัวมีความสนใจเรื่องดนตรีอยู่แล้ว จึงอยากทำงานในด้านที่เกี่ยวข้องกับศิลปะและดนตรี หลังจากทำงานมาหลายด้าน ทั้งออกแบบงานโฆษณา และตกแต่งภายใน ก็มีโอกาสดำเนินงานที่บริษัทกรีนบี (Green Beans) ในสังกัดบริษัทดนตรีจีเอ็มเอ็มแอนด์เอ็ม จากคำชวนของ รุ่งพี ในระยะแรกรับผิดชอบเรื่องการผลิตมิวสิควีดีโอ แต่ไม่ใช่สายงานที่สนใจอย่างแท้จริง เนื่องจากเรียนมาทางด้านศิลปะการเขียนรูป และการออกแบบที่สามารถดำเนินการได้ด้วยตัวเองได้ทั้งหมด จึงไม่คุ้นเคยกับการทำงานในลักษณะที่มีผู้เข้าร่วมจำนวนมากอย่างการผลิตมิวสิควีดีโอ จึงได้ขอเปลี่ยนมาทำในส่วนของการออกแบบสิ่งพิมพ์และปกอัลบั้มแทน

“เรารู้สึกว่าเอ็มวีเป็นศาสตร์ที่ต้องใช้คนเยอะ แล้วก็มีเรื่องโน่นนี่ แต่เราโตมาจากการเขียนรูป จากการทำดีไซน์ที่สามารถจบในคนเดียวได้ เลยรู้สึกว่า น่าจะทำพวกสิ่งพิมพ์ ซึ่งเป็นศาสตร์ที่เราถนัดเหมือนกัน” (ปิยะ ชันฉวี, สัมภาษณ์, 8 กุมภาพันธ์ 2549)

ปกอัลบั้มแรกที่ออกแบบเป็นของศิลปินธงไชย แมคอินไตย์ อัลบั้มธงไชย เซอร์วิส ในปี พ.ศ.2541 และได้ทำงานในส่วนนี้มาโดยตลอด จนกระทั่งลาออกจากบริษัทจีเอ็มเอ็มแอนด์เอ็ม ในปี พ.ศ.2548 ด้วยการออกแบบปกอัลบั้มสุดท้ายให้แก่ศิลปินธงไชย แมคอินไตย์ เช่นกัน กับอัลบั้ม Vol.1 ปัจจุบันยังคงมีผลงานปกอัลบั้มและงานออกแบบอื่น ๆ ในฐานะนักออกแบบอิสระ ปกอัลบั้มล่าสุดที่ออกแบบเป็นของศิลปินต่างชาติที่มาออกอัลบั้มในประเทศไทย คือวงเซม เซม (Same Same) อัลบั้ม เดอะ มินนิ่ง ออฟ แฮปปี้ (The Meaning of Happy) ในปี พ.ศ. 2549

สไตล์ในการออกแบบ

เน้นการเล่าเรื่องด้วยภาพ มากกว่าการเล่นกับระบบการพิมพ์หรือวัสดุการพิมพ์ และให้ความสำคัญกับรายละเอียดในการสร้างสรรค์งาน ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการจัดสรรพื้นที่ว่าง (Space) การใช้สี หรือการจัดวางตัวหนังสือ เพื่อที่จะสามารถสื่อสารความคิดได้อย่างมีเรื่องราว และเป็นระเบียบ

“งานทุกชิ้นที่ผมทำจะมีเรื่องราวตลอด เช่นวงประตู่นี้แต่มาออกประตู่นี้
สังเกตว่าสไตล์ของผมจะมีสเปซน้อย ๆ คือมีจังหวะการมอง เพื่อให้เรื่อง
มันออกมา และบอกว่าอะไรเป็นอะไร คนมองจะเห็นความมีระเบียบ หรือ
ความที่เราเอาใจใส่ detail แม้วางตัวหนังสือผมก็รู้สึกว่างยังงั้นให้ดูสวย
กว่าธรรมดา การใช้สีด้วย ผมจะไม่เล่นกับระบบพิมพ์เยอะ ผมชอบเล่าเรื่อง
ด้วยภาพมากกว่า จะเป็นภาพถ่ายหรือ illustrate ก็ได้” (ปีย์ ชันธวิทย์,
สัมภาษณ์, 8 กุมภาพันธ์ 2549)

ผลงานปกอัลบั้มที่ผ่านมา ผู้วิจัยได้รวบรวมตัวอย่างผลงานปกอัลบั้มที่
ออกแบบโดย ปีย์ ชันธวิทย์ ไว้ในตารางที่ 4.7 ดังนี้

ตารางที่ 4.7 ตัวอย่างผลงานปกอัลบั้มที่ออกแบบโดย ปีย์ ชันธวิทย์

ลำดับ	ปี	ศิลปิน	อัลบั้ม	สังกัด	ลักษณะ องค์กร
1	2541	ธงไชย แมคอินไตย์	ธงไชย เซอร์วิส	GMM Grammy	Major (Thai)
2	2544	นิโคล เทริโอ	นิโคลพันธ์ุ	GMM Grammy	Major (Thai)
3	2544	China Dolls	ตั้งหนองมาแล้วคะ	GMM Grammy	Major (Thai)
4	2546	เพลงประกอบละคร	เพลงประกอบละคร รักห้ามโปรโมท	GMM Grammy	Major (Thai)
5	2546	ภัทรพล ศิลปาจารย์ (พอล)	Love Series	GMM Grammy	Major (Thai)
6	2546	คริสติน่า อากีล่า	Paradise	GMM Grammy	Major (Thai)
7	2546	Peacemaker	Peacemaker	GMM Grammy	Major (Thai)
8	2547	Gallery of love	Exhibition 3 นิทรรศการแห่ง ความรัก	Airport Studio	Indie
9	2547	คณิตกุล เนตรบุตร (แพรว)	Kenneth แป้ว	GMM Grammy	Major (Thai)
10	2547	ธีรภัค มณีโชติ (เต็น) อดีตสมาชิกสมาชิกมายับฟ้าโล่	Solo	GMM Grammy	Major (Thai)
11	2548	Pop Angels	Pop Angels	GMM Grammy	Major (Thai)
12	2548	2005 ทิวาสูลาสูล่า	2005 ทิวาสูลาสูล่า	GMM Grammy	Major (Thai)
13	2548	Free play	Free play	GMM Grammy	Major (Thai)
14	2548	Infinity	Four colors	GMM Grammy	Major (Thai)
15	2548	ธงไชย แมคอินไตย์	Vol.1	GMM Grammy	Major (Thai)
16	2549	Same Same	The Meaning of Happy	Sony BMG	Major (Global)

4.2.2.2 พอพล อินทวิชัย (โปป)

ปกอัลบั้มแรกที่ยังคงแบบคือ อัลบั้ม ปฐม โดยศิลปิน ริค วชิรปิลันท์ สังกัด บริษัทดนตรีเบเกอรี่มิวสิก ในปี พ.ศ.2542

ประวัติการศึกษาและการเข้าสู่อาชีพ

พอพล อินทวิชัย อายุ 35 ปี จบการศึกษาระดับปริญญาตรีด้านการสื่อสารงานกราฟิก (Graphic Communication) จากประเทศอังกฤษ ความสนใจส่วนตัว ได้แก่ การสะสมซีดีเพลง ของเล่น หนังสือ และการชมภาพยนตร์ ภายหลังจากจบการศึกษา ก็เริ่มรับงานออกแบบกราฟิกอิสระทั่วไป และงานทางด้านโฆษณา กระทั่งเริ่มเข้าสู่อาชีพด้านการออกแบบปกอัลบั้มครั้งแรกที่บริษัทดนตรีเบเกอรี่มิวสิกในตำแหน่งอาร์ตไดเรกเตอร์ จากการชักชวนของรุ่นพี่คือคุณวรุตม์ ปันยารชุน ที่รู้จักกันสมัยเรียนที่ประเทศอังกฤษ โดยปกอัลบั้มแรกที่ยังคงแบบคือ อัลบั้ม ปฐม โดยศิลปิน ริค วชิรปิลันท์ ในปี พ.ศ. 2540 ต่อมาภายหลังจากออกจากบริษัทดนตรีเบเกอรี่มิวสิก ก็มารับงานออกแบบอิสระร่วมกับกลุ่มเพื่อนในชื่อกลุ่ม เวิร์ ดีไซน์ แล็บ (Very Design Lab)

สไตล์ในการออกแบบ

สไตล์การออกแบบส่วนตัว ให้ความสนใจกับการสร้างลูกเล่นจากผลลัพธ์ของระบบการพิมพ์หรือวัสดุที่ใช้พิมพ์ ในขณะที่การจัดวางองค์ประกอบต่าง ๆ ของภาพ รวมทั้งตัวหนังสือจะมีรูปแบบที่เรียบง่าย

“คุณโปปเราจะวางแบบเรียบ ๆ น้อย ๆ ชอบเล่นกับ effect ของระบบพิมพ์”

(ปีย์ ชันธวิทย์, สัมภาษณ์, 8 กุมภาพันธ์ 2549)

ผลงานปกอัลบั้มที่ผ่านมา ผู้วิจัยได้รวบรวมตัวอย่างผลงานปกอัลบั้มที่ออกแบบโดย พอพล อินทวิชัย ไว้ในตารางที่ 4.8 ดังนี้

ตารางที่ 4.8 ตัวอย่างผลงานปกอัลบั้มที่ออกแบบโดย พอพล อินทวิชัย

ลำดับ	ปี	ศิลปิน	อัลบั้ม	สังกัด	ลักษณะองค์กร
1	2542	ริค วชิรปิลันท์	ปฐม	Bakery Music	Indie
2	2542	Triumphs Kingdom	Triumphs Kingdom	Bakery Music	Indie
3	2542	H	Project H	Bakery Music	Indie

ตารางที่ 4.8 (ต่อ) ตัวอย่างผลงานปกอัลบั้มที่ออกแบบโดย พอพล อินทรวิชัย

ลำดับ	ปี	ศิลปิน	อัลบั้ม	สังกัด	ลักษณะ องค์กร
4	2542	พิมพ์ลักษณ์ กมลเพชร (โหนด)	Possible	Bakery Music	Indie
5	2542	คริสติน	Kinetic	Bakery Music	Indie
6	2542	Pause	Mild	Bakery Music	Indie
7	2542	Oil	Shocking pink	Bakery Music	Indie
8	2543	Yokee Playboy	YKPB (Limited edition)	Bakery Music	Indie
9	2543	Pause	Rewind	Bakery Music	Indie
10	2543	สมเกียรติ อริยชัยพาณิชย์	Mr.Z Return to retro	Bakery Music	Indie
11	2544	Triumphs Kingdom	TK vision	Bakery Music ในเครือ Sony BMG	Minor / Major (Global)
12	2545	รวมเพลง หัวลำโพงริตติม	Simple morning: The favorite	Hualampong Riddim	Indie
13			Sweet afternoon: The Single		
14			Extraordinary evening: The Spectacular		
15	2547	เทียร์ เมฆวัฒนา	สุดทางรัก	อลัง มิวสิก	Indie

4.2.2.3 ภาณุ พันธุ์สินชัย (นุก)

ปกอัลบั้มแรกที่ออกแบบคือ อัลบั้ม โปรเจกเอช (Project H) โดยศิลปิน เอช (H) สังกัดบริษัทดนตรีเบเกอรี่มิวสิก ในปี พ.ศ. 2542

ประวัติการศึกษาและการเข้าสู่อาชีพ

ภาณุ พันธุ์สินชัย อายุ 34 ปี สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีสาขา วิศวกรรมศาสตร์คอมพิวเตอร์ และจบการศึกษาระดับปริญญาโทสาขาวิศวกรรมศาสตร์ด้านระบบ อุตสาหกรรมการผลิต (Manufacturing system engineer) จากประเทศสหรัฐอเมริกา ความสนใจ และกิจกรรมในเวลาว่าง ได้แก่ การอ่านหนังสือและฟังเพลงทุกประเภท สาเหตุที่สนใจทำงานด้าน การออกแบบกราฟิกเริ่มตั้งแต่สมัยเรียนปริญญาตรี ซึ่งเคยลงเรียนวิชากราฟิกเป็นวิชาเลือกและ สามารถผลิตผลงานได้ดี หลังจบการศึกษาได้มีโอกาสไปฝึกงานที่บริษัทเอเจนซีดีวายอาร์ (DYR)

และได้เข้าทำงานที่บริษัทลูกคือวันเดอร์แมน (Wonder Man) ในลักษณะงานด้านการโฆษณาทางไปรษณีย์ (Advertising direct mail) ซึ่งไม่ใช่สายงานที่สนใจ กระทั่งเข้ามาสมัครทำงานที่บริษัทดนตรีเบเกอร์ มิวสิค ในปี พ.ศ.2542 ในยุคบริษัทกำลังเริ่มขยายธุรกิจไปเปิดบริษัทดนตรีในเครือชื่อโดโจซิติ้ และได้ออกแบบปกอัลบั้มแรกพร้อมกับคุณพอล อินทรวิชัย คือ Project H โดยศิลปิน H เหตุผลที่เลือกสมัครเข้าทำงานด้านออกแบบปกอัลบั้มที่เบเกอร์มิวสิค มีแรงบันดาลใจมาจากการเห็นปกอัลบั้ม พีล (Peel) ของศิลปิน ออริย์ จูฟาร์ตน์ ออกแบบโดย คุณวรวิมล ตวงวุฒิกุล ในปี พ.ศ.2541 ต่อมาภายหลังออกจากเบเกอร์มิวสิค ก็รับงานออกแบบอิสระทั้งกราฟิกทั่วไปและปกอัลบั้ม และได้เข้าทำงานในสายงานโฆษณาที่บริษัทลีโอเบอร์เนต (Leo Burnett) ในตำแหน่งอาร์ตไดเรกเตอร์ช่วงระยะเวลาหนึ่ง ก่อนที่จะมารับงานออกแบบปกอัลบั้มอิสระให้กับบริษัทเฮีย (Here) ซึ่งเป็นบริษัทจัดจำหน่ายเทป-ซีดีเพลงทั่วไปและเพลงอินดี้จนกระทั่งปัจจุบัน

สไตล์ในการออกแบบ

เนื่องจากจบการศึกษาทางด้านวิศวกรรมศาสตร์ จึงมีวิธีคิดที่เป็นระบบ และแม่นยำในด้านการคำนวณ ซึ่งส่งผลต่อรูปแบบงานที่มีความซับซ้อนและเป็นตรรกะมากกว่าการแสดงออกในเชิงอารมณ์ความรู้สึก

“นุกจะแม่นยำเรื่องคอมมาก เขาเก่งคำนวณ พับตรงนี้ ต้องก็ ม.ม.เปะมาก”
(พอล อินทรวิชัย, สัมภาษณ์, 2 กุมภาพันธ์ 2549)

“นุกเขาจะมีมุมมองของเขา เพราะชีวิตเขาไม่ได้เรียนกราฟิก เขาเรียนวิศวะมา วิธีคิดเขาจะเป็น logic เป็นคณิตศาสตร์ ไม่ได้เป็น emotional”
(อนุศาสตร์ ทับทัน, สัมภาษณ์, 10 กุมภาพันธ์ 2549)

ผลงานปกอัลบั้มที่ผ่านมา ผู้วิจัยได้รวบรวมตัวอย่างผลงานปกอัลบั้มที่ออกแบบโดย ภาณุ พันธุ์สินชัย ไว้ในตารางที่ 4.9 ดังนี้

ตารางที่ 4.9 ตัวอย่างผลงานปกอัลบั้มที่ออกแบบโดย ภาณุ พันธุ์สินชัย

ลำดับ	ปี	ศิลปิน	อัลบั้ม	สังกัด	ลักษณะ องค์กร
1	2542	H	Project H	Bakery Music	Indie
2	2543	P.O.P	P.O.P (Limited edition)	Bakery Music	Indie
3	2543	สมเกียรติ อริยชัยพาณิชย์	Mr.Z visitor so called "remixer"	Bakery Music	Indie
4	2543	เบเกอร์มิวสิก Compilation	SPF 12	Bakery Music	Indie
5	2544	โซฟา	Not so sad	Undertone Records	Indie
6	2545	รวมเพลง หัวลำโพงริตติม	Simple morning: The favorite	Hualampong Riddim	Indie
7			Sweet afternoon: The Single		
8			Extraordinary evening: The Spectacular		
9	2547	ชญานี เลิศเทเวศิรี (ไอ้ค)	Imaginary love box	MDA (Music Designer Art)	Indie
10	2547	The Photo sticker machine	Compilation Of The Complete Work 1999-2002	Hualampong Riddim	Indie
11	2548	Distance between us	Distance between us	Hip - Pro	Indie
12	2549	Sense	Make perfect sense	Where Are You	Indie

4.2.2.4 เคลวิน ห่วง

ปกอัลบั้มแรกที่ออกแบบคือ อัลบั้ม ไทรอัมพ์ คิงดอม (Triumphs Kingdom) โดยศิลปิน ทีเค (TK: Triumphs Kingdom) สังกัดบริษัทดนตรีเบเกอร์มิวสิก ในปี พ.ศ. 2542

ประวัติการศึกษาและการเข้าสู่อาชีพ

เคลวิน ห่วง อายุ 35 ปี ศึกษาทางด้านกราฟิกโดยตรงในระดับปริญญาตรี จากมหาวิทยาลัยในต่างประเทศ เรียนได้ประมาณสองปี จึงลาออกมาทำงาน ความสนใจและ กิจกรรมในยามว่าง ได้แก่ การฟังเพลงต่างประเทศทุกรูปแบบ โดยมีวงดนตรีที่โปรดปรานเป็น

วงดนตรีในยุค 1980 คือ วงนิวออร์เดอร์ (New Order) และวงดีเพชโหมด (Depeche Mode) สาเหตุที่สนใจงานออกแบบกราฟิกบนปกอัลบั้ม ได้แรงบันดาลใจมาจากปกอัลบั้มที่ออกแบบในช่วงยุค 80 ของต่างประเทศ กระทั่งได้มีโอกาสเข้ามาทำงานในด้านการออกแบบปกอัลบั้มที่เบเกอรี่มิวสิก จากการชักชวนของคุณวรุตม์ ปันยารชุน ซึ่งรู้จักกันเป็นการส่วนตัวอยู่แล้ว จึงได้เริ่มศึกษาเรื่องการออกแบบปกอัลบั้มอย่างจริงจังนับจากนั้นมา ปกอัลบั้มแรกทีออกแบบคืออัลบั้ม ไทรอัมพ์ คิงดอม โดยศิลปิน ไทรอัมพ์ คิงดอม ในปี พ.ศ.2542 ปัจจุบันทำงานประจำที่บริษัท พร็อพพาแกนด์ (Propaganda) และมีบริษัทออกแบบส่วนตัวชื่อแคนวาส (Canvas)

สไตล์ในการออกแบบ

เน้นการสร้างสรรค้งานที่มีแนวคิด (Concept) สะท้อนเรื่องราวเกี่ยวกับศิลปินหรือบทเพลงในอัลบั้ม มากกว่าการนำเสนอรูปแบบหรือสไตล์ที่หวือหวา

“เพื่อนบอกว่าผมชอบออกแบบน้อย ๆ ผมชอบ conceptual มากกว่า ดูว่าเพลงพูดอย่างนี้ ก็น่าจะเป็นภาพประมาณนี้ เวลาคนดูปกอาจรู้สึกได้ อย่างปกโมเดิร์นด็อก Love me love my life ที่เป็นรูปพรีนเตอร์ คนอาจมองว่าเราต้องการสะท้อนความกวน แอนตี้ว่าช่วงนี้เทคโนโลยีกำลังมาใครก็ถือปี่ได้ บางทีในใจเราอาจจะคิดแต่ไม่ได้พูด เพียงแค่ต้องการสื่อให้ดูกวน ๆ เท่านั้น” (เคลวิน ห่วง, สัมภาษณ์, 10 กุมภาพันธ์ 2549)

ผลงานปกอัลบั้มที่ผ่านมา ผู้วิจัยได้รวบรวมตัวอย่างผลงานปกอัลบั้มที่ออกแบบโดย เคลวิน ห่วง ไว้ในตารางที่ 4.10 ดังนี้

ตารางที่ 4.10 ตัวอย่างผลงานปกอัลบั้มที่ออกแบบโดย เคลวิน ห่วง

ลำดับ	ปี	ศิลปิน	อัลบั้ม	สังกัด	ลักษณะองค์กร
1	2542	Triumphs Kingdom	Triumphs Kingdom	Bakery Music	Indie
2	2543	Niece	Merci Merci	Bakery Music	Indie
3	2543	สมเกียรติ อริยชัยพาณิชย์	Mr.Z Return to retro	Bakery Music	Indie
4	2543	Yokee Playboy	YKPB (Limited edition)	Bakery Music	Indie
5	2543	อัมรินทร์ เหลืองบริบูรณ์ (ใจ)	Simply Me (Limited edition)	Bakery Music	Indie
6	2544	นาเดีย สุทธิกุลพาณิชย์	Resources to keep my life vital	Bakery Music ในเครือ Sony BMG	Minor / Major (Global)

ตารางที่ 4.10 (ต่อ) ตัวอย่างผลงานปกอัลบั้มที่ออกแบบโดย เคลวิน ห่วง

ลำดับ	ปี	ศิลปิน	อัลบั้ม	สังกัด	ลักษณะ องค์กร
7	2544	Modemdog	Love me love my life	Bakery Music ในเครือ Sony BMG	Minor / Major (Global)
8	2544	Modemdog	เวตาล (Single)	Bakery Music ในเครือ Sony BMG	Minor / Major (Global)
9	2545	Modemdog	Love me love my light (Limited edition)	Bakery Music ในเครือ Sony BMG	Minor / Major (Global)
10	2545	สมเกียรติ อริยชัยพาณิชย์	Love is forever (Single)	Bakery Music ในเครือ Sony BMG	Minor / Major (Global)
11	2545	Groove Riders	Disco-very 2	Bakery Music ในเครือ Sony BMG	Minor / Major (Global)
12	2545	Rare groove	Rare groove 1-2 (ซีดีคอนเสิร์ต)	Bakery Music ในเครือ Sony BMG	Minor / Major (Global)

4.2.2.5 รักกิจ ควรวาเวซ (กีฟ)

ปกอัลบั้มแรกที่ออกแบบคือ อัลบั้ม วี'ฟ ปีน ลอส (We've been lost) โดยศิลปินฟรายเดย์ (Friday) สังกัดบริษัทดนตรีอินเดอริโทนเรคคอร์ด (Undertone Record) ในปี พ.ศ. 2544

ประวัติการศึกษาและการเข้าสู่อาชีพ

รักกิจ ควรวาเวซ อายุ 27 ปี สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีจากคณะครุศาสตร์ สาขาศิลปศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในช่วงแรกของการศึกษามีความสนใจด้านวิจิตรศิลป์ (Fine art), การเขียนภาพ (drawing) สีน้ำและสีน้ำมัน กระทั่งเริ่มหันใช้คอมพิวเตอร์ด้วยตนเองตอนเรียนชั้นปีที่สอง จึงเปลี่ยนมุมมองความคิดใหม่ ซึ่งมองว่างานด้านวิจิตรศิลป์ (Fine art) เป็นเรื่องของจิตใจที่มีความเป็นส่วนตัวสูง และเป็นการตามใจตัวเองจนเกินไป จึงเริ่มลดลงมาผสมผสานกับงานด้านออกแบบกราฟิกที่มุ่งเน้นให้รู้จักการออกแบบเพื่อคนอื่นมากขึ้น โดยแรงบันดาลใจสำคัญให้เข้ามาทำงานในสายอาชีพนี้ มาจากผลงานออกแบบปกอัลบั้มของคุณวรุฒม์ ปันยารชุน ซึ่งเป็นรุ่นพี่จากคณะเดียวกัน นอกจากนี้ ความสนใจหรือกิจกรรมในยามว่างได้แก่ การอ่านหนังสือเพื่อศึกษางานศิลปะและกราฟิกแบบใหม่ ๆ ซึ่งสามารถปรับใช้ในการทำงาน

คุณรักกิจ ควรหาเวช เริ่มเข้าสู่อาชีพที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบกราฟิกบนปกอัลบั้มเป็นครั้งแรก เมื่อได้เข้าไปทำงาน ในบริษัทดักสโตร์ เดอะ ดีไซน์ กูรู (Ductstore the design guru) ของคุณนนทวัฒน์ เจริญชาติศรี เป็นเวลา 2 ปี มีผลงานออกแบบปกอัลบั้มครั้งแรก ร่วมกับคุณนนทวัฒน์ เจริญชาติศรี คืออัลบั้ม วี'ฟ ปีน ลอส โดยศิลปิน ฟรายเดย์ ซึ่งเปลี่ยนชื่อมาจากฟรายเดย์แอมอินเลิฟ (Friday I'm in love) และย้ายจากมิวสิกบั๊กส์มาอยู่สังกัดใหม่ คือ อันเดอร์โทนเรคคอร์ด หรือ เพลย์กราวด์มิวสิก (Playground Music) ในปัจจุบัน

ขณะทำงานที่บริษัทดักสโตร์ ได้ผลิตหนังสือรวบรวมผลงานของนักออกแบบกราฟิกรุ่นใหม่ ชื่อหนังสือเอ็กแซมเพิล (Example) นำไปสู่การรวมกลุ่มรับงานออกแบบอิสระกันเองในชื่อกลุ่มบอร์ (Bored) ซึ่งมีสมาชิกประมาณ 10 คน ทำงานต่างฝ่ายกัน ทั้งด้านภาพเคลื่อนไหว (Motion), งานด้านทัศนศิลป์ (Visual art), งานด้านกราฟิกสิ่งพิมพ์ และภาพประกอบ ซึ่งคุณรักกิจรับผิดชอบในส่วนนี้ โดยที่สมาชิกแต่ละคนมีงานประจำทำเป็นหลักอยู่แล้ว ปัจจุบันนอกจากรับงานออกแบบอิสระ คุณรักกิจ ควรหาเวช ได้เข้ามาทำงานประจำอยู่ที่บริษัทเวิร์กพอยท์ (Work point) ในตำแหน่งบรรณาธิการศิลปกรรมของนิตยสารสารคดี

กลุ่มบอร์เป็นกลุ่มที่อยู่กึ่งกลางระหว่างนักออกแบบรุ่นใหม่ที่มีประสบการณ์กับรุ่นเด็กใหม่ที่เพิ่งจบการศึกษาซึ่งยังติดสนุก และอยากแสดงฝีมือ สมาชิกในกลุ่มมีอายุรุ่นเดียวกันและมีความสนใจคล้ายคลึงกัน การเข้ามารวมกลุ่มก็เพื่อเพิ่มศักยภาพในการรับงาน และการตั้งชื่อกลุ่มว่า “บอร์” ก็มีความหมายมาจากความเบื่อหน่ายรูปแบบงานที่มีอยู่ทั่วไป และพยายามจะนำเสนองานสร้างสรรค์กราฟิกแบบใหม่ ๆ ให้กับสังคม

สไตล์ในการออกแบบ

นิยมออกแบบในลักษณะผสมผสานระหว่างความคิด (Idea) และเทคนิคแบบต่าง ๆ ซึ่งขึ้นอยู่กับความสนใจในขณะนั้น

“เราชอบเรื่องไอเดีย แต่ไม่ได้เก่งมาก มันจะวนอยู่ระหว่างไอเดียกับความอยากรู้ อยากเห็น ตอนแรกเหมือนช่วงต้นโลก เจอศิลปะยุคนี้ยุคนั้นก็อยากทำบ้าง ยุคหนึ่งใช้ Air Brush ทำรูปคน รูปเหล็ก ตอนนั้นงานยุคมือหายไป แล้วเราก็พยายามใช้คอมทำเป็นแบบ Air Brush ยุคนั้น สไตล์เราชอบหยิบโน่นหยิบนี่มาทำ เมื่อก่อนอาจเป็นเรื่องภาพประกอบ แต่เดี๋ยวนี้สนใจหลายอย่าง ไม่อยากทำภาพประกอบแล้ว อยากทำ Typography ทำโน่นทำนี่”
(รักกิจ ควรหาเวช, สัมภาษณ์, 17 กุมภาพันธ์ 2549)

ผลงานปกอัลบั้มที่ผ่านมา ผู้วิจัยได้รวบรวมตัวอย่างผลงานปกอัลบั้มที่ ออกแบบโดย รักกิจ ครอบหาเวช ไว้ในตารางที่ 4.11 ดังนี้

ตารางที่ 4.11 ตัวอย่างผลงานปกอัลบั้มที่ออกแบบโดย รักกิจ ครอบหาเวช

ลำดับ	ปี	ศิลปิน	อัลบั้ม	สังกัด	ลักษณะ องค์กร
1	2544	Friday	We've been lost (Single)	Undertone Record	Indie
2	2544	2 days ago kid	Time machine	Undertone Record	Indie
3	2544	Friday	Sweet Winter (Single)	Playground Music	Indie
4	2546	sleeper one	Sleeping Letter	No More Belts	Indie
5	2547	sleeper one	Post – Past (EP)	No More Belts	Indie
6	2547	Black album	06	Black sheep ในเครือ Sony BMG	Minor / Major (Global)
7	2549	Portrait	ลวงตา	สนามหลวงการดนตรี ในเครือ GMM Grammy	Minor / Major (Thai)

4.2.2.6 พิชิต วัรงค์บุตร (จิต)

ปกอัลบั้มแรกที่ออกแบบคือ อัลบั้ม อันเวลด์ (Unveiled) โดยศิลปิน โนเลนส์ ไวลเลนส์ (Nolens. Volens) ศิลปินอิสระในชื่อกลุ่มดนตรีฮาร์ช เลเบล (Harsh label) ปี พ.ศ. 2545

ประวัติการศึกษาและการเข้าสู่อาชีพ

พิชิต วัรงค์บุตร อายุ 34 ปี สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีจากคณะ ครุศาสตร์ สาขาศิลปศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และศึกษาต่อประกาศนียบัตรด้านแฟชั่นที่ วิทยาลัยลอนดอนคอลเลจออฟแฟชั่น (London College of Fashion) จากนั้นเข้าศึกษาต่อระดับ ปริญญาโทในสาขาจิตรศิลป์โมเดิร์น (Conceptual Fine Art) ที่วิทยาลัยโกลด์สมิธ (Gold Smith College) แห่งมหาวิทยาลัยลอนดอน (University of London) ประเทศอังกฤษ และกลับมาทำงาน ด้านภาพเคลื่อนไหวที่ประเทศไทย

ความสนใจและกิจกรรมในยามว่าง ได้แก่ การสะสมของเล่น การเข้าร้านหนังสือ ร้านซีดี ดูภาพยนตร์ และไปในสถานที่ใหม่ ๆ เพื่อสังเกตและเก็บข้อมูลเกี่ยวกับคน และสิ่งของต่าง ๆ สนใจการอ่านหนังสือหลายประเภท ทั้งแพชชั่น ดนตรี การออกแบบ รถยนต์ ไปจนถึง เศรษฐกิจ การเมือง และเรื่องราวรอบตัว เนื่องจากเชื่อว่านักออกแบบที่ดีต้องสามารถใช้ทุกอย่าง เป็นอาวุธได้ นอกจากนี้ยังสนใจฟังเพลงประเภทเพลงป๊อปที่อยู่ในกระแสและฟังไม่ยาก

ภายหลังจบการศึกษา ช่วงปี พ.ศ.2540-2541 ได้กลับมาทำงานออกแบบอิสระ เกี่ยวกับภาพยนตร์โฆษณาให้กับสยามสตูดิโอประมาณครึ่งปี ในตำแหน่งดีไซน์ไดเรกเตอร์ ซึ่งดูแลทั้งเรื่องการกำหนดทิศทางในเชิงศิลป์ (Art direction) การผลิตมิวสิกวิดีโอ เนื้อหา (Content) การแต่งกาย และอื่น ๆ จนกระทั่งเข้าทำงานที่บริษัทดนตรีเบเกอร์มิวสิกในปี พ.ศ.2542 จากการชักชวนของเพื่อนร่วมรุ่นสมัยเรียนปริญญาตรีที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย คือ ธนชัย อุษชิน หรือ ป๊อด ศิลปินวงโมเดิร์นด็อก โดยในช่วงนั้นได้รับงานออกแบบอิสระไปด้วย มีผลงานออกแบบ ปกอัลบั้มแรกคืออัลบั้ม อันเวลด์ โดยศิลปิน โนเลนส์ โวเลนส์ ซึ่งเป็นศิลปินอิสระ ในปี พ.ศ.2545 ขณะที่ยังทำงานประจำอยู่ที่บริษัทดนตรีเบเกอร์มิวสิก ต่อมาในช่วงที่เบเกอร์ประสบปัญหาสภาพคล่องทางการเงิน ก็ได้ออกมารับงานออกแบบอิสระในด้านการจัดงาน (Event) และการออกแบบ จัดนิทรรศการ (Exhibition design) เพื่อสร้างความบันเทิงให้แก่ผู้เข้าชมงาน และเริ่มได้เข้าสู่งานด้านสิ่งพิมพ์มากขึ้นเรื่อย ๆ โดยเรียนรู้การใช้คอมพิวเตอร์ด้วยตนเองจากประสบการณ์ทำงาน ในปัจจุบันปฏิบัติงานเป็นพนักงานประจำของ ศูนย์สร้างสรรค์งานออกแบบ (TCDC) ในสังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี โดยมีหน้าที่ดูแลในส่วนของสิ่งพิมพ์และการจัดนิทรรศการต่าง ๆ

สไตล์ในการออกแบบ

สไตล์การออกแบบที่มักใช้ในการสร้างสรรค์งานส่วนใหญ่จะมีลักษณะของ กลไกที่ทำให้ผลงานเกิดการเคลื่อนไหว เช่น สามารถดึง พับ หรือขยับเขยื้อนได้ เนื่องจากมีความสนใจส่วนตัวในการสะสมของเล่นหรืองานสร้างสรรค์ที่แปลกใหม่

“เราเป็นคนกววนและชอบความสนุก ชอบสะสมของเล่น ของแปลก ใช้มือจับของเยอะ สร้างประสบการณ์กับของ แล้วเอามาใช้กับงานด้วย งานเราส่วนใหญ่เลยมีดึง มีพับ มีเสียบ มีการเคลื่อนไหว เพราะเรียนประติมากรรมมาด้วย ดีไซน์เนอร์ที่เฉย ๆ นิ่ง ๆ งานเขาก็เฉย ๆ นิ่ง ๆ เหมือนกัน” (พิชิต วิริงคุบุตร, สัมภาษณ์, 31 มกราคม 2549)

ผลงานปกอัลบั้มที่ผ่านมา ผู้วิจัยได้รวบรวมตัวอย่างผลงานปกอัลบั้มที่ ออกแบบโดย พิชิต วิริงคบุตร ไว้ในตารางที่ 4.12 ดังนี้

ตารางที่ 4.12 ตัวอย่างผลงานปกอัลบั้มที่ออกแบบโดย พิชิต วิริงคบุตร

ลำดับ	ปี	ศิลปิน	อัลบั้ม	สังกัด	ลักษณะ องค์กร
1	2545	Nolens. Volens	Unveiled	ศิลปินอิสระในซีอีโอกลุ่ม ดนตรี Harsh label	Indie
2	2545	Flure	Flure	Bakery Music ในเครือ Sony BMG	Minor / Major (Global)
3	2546	P.O.P	S.	Bakery Music ในเครือ Sony BMG	Minor / Major (Global)
4	2546	Nolens Volens	Jubilation (EP.)	ศิลปินอิสระในซีอีโอกลุ่ม ดนตรี Harsh label	Indie
5	2547	P.O.P	Live An Era Has Been Completed	Bakery music ในเครือ Sony BMG	Minor / Major (Global)
6	2547	Dobe Music Productions	Limited Double Single	Dobe Music	Indie
7	2548	Save the last piece	Appetizer	Spicy Disc	Indie
8	2548	Yokee playboy	The greatest grand father hit 1-2	Bakery Music ในเครือ Sony BMG	Minor / Major (Global)
9	2548	นภ พรชำนิ	A man of smile A Side	Bakery Music ในเครือ Sony BMG	Minor / Major (Global)
10			A man of smile B Side		

4.2.2.7 นุดี นิมสมบูรณ์ (โต)

ปกอัลบั้มแรกที่ออกแบบคือ อัลบั้ม วีซีดีคอนเสิร์ต เดอะ เวิร์ คอมมอน ออฟ โมเดิร์นด็อกคูเมนทารี (The Very common of Moderndocumentary: live concert VCD) โดยศิลปินโมเดิร์นด็อก (Moderndog) สังกัดบริษัทดนตรีเบเกอรี่มิวสิค ในปี พ.ศ. 2546

ประวัติการศึกษาและการเข้าสู่อาชีพ

นุติ นิมสมบุญ อายุ 30 ปี จบการศึกษาระดับปริญญาตรีจากคณะศิลปกรรมศาสตร์ สาขาออกแบบนิเทศศิลป์ มหาวิทยาลัยรังสิต ระหว่างเรียนชั้นปีที่ 2 และ 3 ได้มีโอกาสเข้ามาฝึกงานที่บริษัทดนตรีเบเกอร์มีวสิค เนื่องจากความชื่นชอบที่มีต่อปกอัลบั้มของเบเกอร์ในช่วงเวลานั้น อย่างไรก็ตาม ในช่วงของการฝึกงานยังไม่ได้รับผิดชอบงานด้านออกแบบปกอัลบั้มโดยตรง แต่เป็นการฝึกงานด้านกราฟิกทั่วไปให้กับนิตยสารแคช (Katch Magazine) ซึ่งเพิ่งเปิดตัวในปี พ.ศ. 2541 จากนั้นได้ไปศึกษาต่อระดับปริญญาโทที่ประเทศอังกฤษ ในสาขาการออกแบบเพื่อการสื่อสาร (Communication Design) แต่ไม่จบการศึกษา ก็กลับมาทำงานประจำที่บริษัทเบเกอร์มีวสิคโดยการชักชวนจาก คุณวรุฒม์ บันยารชุน และได้ออกแบบปกอัลบั้มแรกคือ อัลบั้ม วิชีตีคอนเสิร์ต เดอะ เวิร์ คอมมอน ออฟ โมเดิร์นดีอกคูเมนทารี ของศิลปินโมเดิร์นดีอก ปัจจุบันรับงานออกแบบอิสระร่วมกับกลุ่มเพื่อนในชื่อกลุ่ม สโลโมชั่น (Slow motion)

สไตล์ในการออกแบบ

งานที่ออกแบบส่วนใหญ่มักใช้รูปภาพในการสื่อสาร ไม่ว่าจะ เป็นภาพถ่าย หรือภาพวาด และมีสไตล์การสร้างสรรค์ปกอัลบั้มที่ไม่เน้นความหวือหวาหรือแพชั่น เพื่อให้งานออกแบบนั้นมีความคลาสสิก ไม่ล้าสมัยเมื่อเวลาผ่านไป

“งานผมถ้าไม่ใช่ภาพถ่ายก็จะเป็นภาพ illustrate แล้วก็อยากให้มันอยู่ได้นาน ๆ ไม่ใช่สไตล์ที่มาแล้วหมดไป อยากให้ดูเมื่อไรก็ไม่เบื่อ”
(นุติ นิมสมบุญ, สัมภาษณ์, 9 กุมภาพันธ์ 2549)

“พี่โตเป็นศิษย์พี่ทอม จะได้วิธีคิดมา แต่ปรับเป็นสไตล์ตัวเอง ยังคลาสสิก ยังมีความเก่าอยู่” (รักกิจ ควรหาเวช, สัมภาษณ์, 17 กุมภาพันธ์ 2549)

ผลงานปกอัลบั้มที่ผ่านมา ผู้วิจัยได้รวบรวมตัวอย่างผลงานปกอัลบั้มที่ออกแบบโดย นุติ นิมสมบุญ ไว้ในตารางที่ 4.13 ดังนี้

ตารางที่ 4.13 ตัวอย่างผลงานปกอัลบั้มที่ออกแบบโดย นุติ นิยมสมบูรณ์

ลำดับ	ปี	ศิลปิน	อัลบั้ม	สังกัด	ลักษณะองค์กร
1	2546	Moderndog	The Very common of Moderndogdocumentary: live concert VCD	Bakery Music ในเครือ Sony BMG	Minor / Major (Global)
2	2546	Moderndog	The Very common of Moderndog	Bakery Music ในเครือ Sony BMG	Minor / Major (Global)
3	2546	Yokee Playboy	The greatest grandfather hits (DVD Karaoke)	Bakery Music ในเครือ Sony BMG	Minor / Major (Global)
4	2546	Yokee Playboy	สารภาพ (Single)	Bakery Music ในเครือ Sony BMG	Minor / Major (Global)
5	2546	บอย โกสิยพงษ์	Songs from different scenes # 2	Bakery Music ในเครือ Sony BMG	Minor / Major (Global)
6	2546	สิงห์เหนือ เสือใต้	สิงห์เหนือเสือใต้	Bakery Music ในเครือ Sony BMG	Minor / Major (Global)
7	2546	Yokee Playboy	The greatest grandfather hits	Bakery Music ในเครือ Sony BMG	Minor / Major (Global)
8	2546	Skalaxy	Ready To Drink	GMM Grammy	Major (Thai)
9	2546	Spydamonkee	Wireless Fools	ก้านคอคลับ ในเครือ GMM Grammy	Minor / Major (Thai)
10	2546	Kidnappers	Set	Bakery Music ในเครือ Sony BMG	Minor / Major (Global)
11	2546	Joey Boy	JB (EP)	อิสระ	Indie
12	2547	Mr. Team	Bump	GMM Grammy	Major (Thai)
13	2547	Crescendo	Crescendo	Bakery Music ในเครือ Sony BMG	Minor / Major (Global)
14	2547	Moderndog	แดดส่อง	Bakery Music ในเครือ Sony BMG	Minor / Major (Global)
15	2547	วิทย์ อคาเดมี่	V Friends	ก้านคอคลับ ในเครือ GMM Grammy	Minor / Major (Thai)

ตารางที่ 4.13 (ต่อ) ตัวอย่างผลงานปกอัลบั้มที่ออกแบบโดย นุติ นิมสมบุญ

ลำดับ	ปี	ศิลปิน	อัลบั้ม	สังกัด	ลักษณะองค์กร
16	2547	ก้านคอคลับ Compilation	Crocodile sweep tail: Gancore Club collection 2002-2004.	ก้านคอคลับ ในเครือ GMM Grammy	Minor / Major (Thai)
17	2548	Peacemaker	Panorama	GMM Grammy	Major (Thai)
18	2548	Flure	Vanilla	Bakery Music ในเครือ Sony BMG	Minor / Major (Global)
19	2549	ปฐมพร ปฐมพร (พราย)	The Days Of Pry	Sony BMG	Major (Global)

จากข้อมูลด้านชีวประวัติ สไตล์ และผลงานการออกแบบปกอัลบั้มของนักออกแบบที่มีชื่อเสียงในประเทศไทยทั้ง 12 คน จะเห็นได้ว่า นักออกแบบที่ทำงานในแวดวงการออกแบบปกอัลบั้มส่วนใหญ่มีพื้นฐานประสบการณ์ชีวิตที่ใกล้เคียงกัน ไม่ว่าจะเป็นอายุ พื้นฐานการศึกษา ความสนใจ และประสบการณ์ทางวิชาชีพที่ผ่านมา ซึ่งล้วนมีผลต่อการสังสรรค์ทางความรู้ที่แต่ละคนใช้เป็นกรอบอ้างอิงในการคิดเห็นและกระทำสิ่งต่าง ๆ โดยเฉพาะเป็นพื้นฐานสำคัญต่อวิชาชีพด้านการออกแบบกราฟิกปกอัลบั้มในประเทศไทยโดยรวม

ปัจจัยร่วมในหมู่นักออกแบบส่วนใหญ่ ซึ่งมีผลต่อการสังสรรค์พื้นฐานทางประสบการณ์ที่ใกล้เคียงกัน ได้แก่

1. **อายุ** นักออกแบบซึ่งผลิตงานสร้างสรรค์ปกอัลบั้มและเป็นที่ยอมรับในแวดวงการออกแบบทั้ง 12 คน มีอายุอยู่ในช่วง 27-40 ปี แต่โดยส่วนใหญ่จะมีอายุ 30 กว่าปีใกล้เคียงกัน อายุถือเป็นปัจจัยพื้นฐานที่แสดงให้เห็นถึงการมีประสบการณ์เรียนรู้ร่วมกันจากการใช้ชีวิตข้ามผ่านช่วงต่าง ๆ ของปรากฏการณ์ทางสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงมาจนถึงปัจจุบัน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง พื้นฐานประสบการณ์การรับรู้และความเข้าใจที่นักออกแบบแต่ละคนมีต่อวงการเพลงไทยและวงการออกแบบ รวมไปถึงการรับของสังคม

2. **การศึกษา** แหล่งความรู้ทางวิชาชีพที่สำคัญสำหรับนักออกแบบมาจากการศึกษาทางตรงในระดับมหาวิทยาลัย จากข้อมูลการสัมภาษณ์ พบว่า นักออกแบบส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาทางด้านศิลปะและการออกแบบมาทั้งสิ้น มีเพียง ภาณุ พันธุ์สินชัย ที่ศึกษาทางด้านวิศวกรรมศาสตร์ ซึ่งส่งผลต่อวิถีคิดและรูปแบบของงานที่มีความเป็นหลักการ หรือตรรกะมากกว่า

การใช้อารมณ์ความรู้สึกในเชิงสุนทรีย์ และจะเห็นได้ว่าแหล่งประสิทธิประสาทวิชาความรู้ให้แก่ นักออกแบบในทางวิชาชีพด้านศิลปะและการออกแบบส่วนใหญ่ก็มีที่มาจากสถาบันการศึกษา เพียงไม่กี่แห่ง ได้แก่ คณะครุศาสตร์ สาขาศิลปศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, คณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร, คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ และมหาวิทยาลัยรังสิต เป็นต้น แสดงให้เห็นถึงที่มาของความรู้ที่หล่อหลอมนักออกแบบแต่ละคนให้มีทักษะและวิถีคิดที่ นำมาประกอบวิชาชีพพร้อมกัน อีกทั้งยังมีส่วนสำคัญต่อการชักนำเข้าสู่แวดวงการออกแบบกราฟิก ปกอัลบั้มระหว่างนักออกแบบรุ่นพี่และรุ่นน้องด้วย

นอกจากนี้ นักออกแบบหลายท่านยังผ่านการศึกษามาจากมหาวิทยาลัยในต่างประเทศ ทั้งอังกฤษและอเมริกา ซึ่งถือเป็นการเปิดประสบการณ์ใหม่ในแง่มุมมองและวิถีคิดแบบประเทศซึ่ง มีการพัฒนาการสร้างสรรค์ที่ซับซ้อนผลผลิตทางดนตรีมายาวนาน และเป็นที่ยอมรับในด้านศิลปะ การออกแบบทั่วโลก เห็นได้จากจุดเปลี่ยนสำคัญในวงการออกแบบปกอัลบั้มในประเทศไทยตาม การยอมรับของนักออกแบบอื่น ๆ และสังคมวงกว้าง ถึงผลงานปกอัลบั้มในสังกัดบริษัทดนตรี เบเกอรี่มิวสิกในยุคเริ่มแรก ซึ่งนักออกแบบส่วนใหญ่ได้แรงบันดาลใจจากปกอัลบั้มของ ต่างประเทศ และปรารถนาที่จะพัฒนารูปแบบปกซีดีเพลงให้มีความสร้างสรรค์แปลกใหม่ เน้น ผลิตผลงานที่มีแนวคิดเรื่องราวมากกว่าตอกย้ำภาพลักษณ์ของศิลปิน และด้วยความที่เป็นการ ทำงานในบริษัทดนตรีขนาดเล็กจึงช่วยให้โอกาสการสร้างสรรค์ดังกล่าวเป็นไปได้มากขึ้น

“เมื่อนอกค่อนข้างเปิดกว้าง ให้เกียรตินักออกแบบและให้ความสำคัญกับปกซีดีมาก อย่างปก Underworld คนชื่อ Tomato จาก Drug Design เป็นคนออกแบบ เขาเป็น สมาชิกวงด้วย และให้ความสำคัญทั้งเพลง และ visual ไปด้วยกัน ปกเป็นกระดาษ ซีร็อกอย่างเดียว สวยมาก ราคา 100 ปอนด์ โห ทำไมพวกนี้บ้าอย่างนี้ เขาให้คุณค่ากับ ผลงานมาก เขาได้ แรงบันดาลใจจากการทำ abstract ขาวดำ ตอนไปเห็นตึกสูง ๆ ใน นิวยอร์ก ก็เลยจับทั้ง Typography เนื้อเพลง เนื้อหา มาสร้าง visual ที่เป็นนามธรรม วิชิติน่าสนใจมาก ตอนนั้นผมเรียนอยู่ เซนต์ มาร์ติน ก็ไปขอเขาดูการทำงาน เขาใช้แค่ คอมพิวเตอร์ธรรมดา แล้วไปซีร็อก A4 ไม่มีอะไรมาเลย” (วรุฒม์ บันยารชุน, สัมภาษณ์, 16 กุมภาพันธ์ 2549)

ในส่วนของความสามารถทางด้านคอมพิวเตอร์ก็เป็นพื้นฐานสำคัญอีกประการหนึ่งต่อ การทำงานในวิชาชีพด้านการออกแบบ พบว่า นักออกแบบหลายท่านศึกษาการใช้คอมพิวเตอร์ ด้วยตนเอง เนื่องจากยังไม่มีการเรียนการสอนทางด้านคอมพิวเตอร์ในสถาบันการศึกษาสมัยที่ยัง เรียนหนังสืออยู่ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในยุคปัจจุบันที่ได้มีการพัฒนาโปรแกรมกราฟิกคอมพิวเตอร์ เพื่อใช้ในงานออกแบบมากขึ้น อย่างโปรแกรมในตระกูลอะโดบี (Adobe) เช่น อิลลัสเตรชัน

(Illustration), โฟโต้ช้อป (Photoshop) รวมถึงโปรแกรมจัดการสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ เป็นต้น นักออกแบบจึงจำเป็นต้องปรับตัวให้ทันกับเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับการทำงานซึ่งมีการพัฒนาอยู่ตลอดเวลาเพื่อความอยู่รอดและเติบโตในวิชาชีพ

3. **ความสนใจ** นอกจากปัจจัยด้านอายุและการศึกษาที่ใกล้เคียงกันแล้ว ยังพบว่านักออกแบบเกือบทั้งหมดมีความสนใจและกิจกรรมยามว่างที่คล้ายคลึงกันด้วย ได้แก่ ความชื่นชอบในการฟังเพลง การสะสมซีดีเพลงที่มีการออกแบบปกน่าสนใจ การอ่านหนังสือ การชมภาพยนตร์ และการเล่นเกม เป็นต้น ความสนใจที่มีต่อสิ่งต่าง ๆ หรือศาสตร์อื่น ๆ นอกเหนือจากวิชาชีพจะช่วยให้ นักออกแบบมีความรู้รอบตัวที่สามารถนำมาปรับใช้ในการทำงาน และถือได้ว่าเป็นแหล่งของความรู้สำคัญที่ช่วยหล่อหลอมและขยายขอบบริบท (Context) ทางความคิดให้กว้างไกลออกไป ดังเช่นผลงานของนักออกแบบหลายท่านที่ได้รับแรงบันดาลใจหรือความคิดมาจากกิจกรรมที่ตนเองเข้าไปเกี่ยวข้อง หรือสนใจอยู่ในขณะนั้น

“เราประเมินบริบทรวมแล้วค่อยออกแบบ ทำให้ทุกอย่างมันเกี่ยวกันหมด บางดีไซน์เราได้วิธีคิดจากหนังสือรถยนต์ บางอันเราได้จากการดูหนังสือเกมส์ เราเชื่อว่าดีไซน์เนอร์ที่ดีต้องใช้ ทุกอย่างเป็นอาวุธได้” (พิชิต วิริงคบุตร, สัมภาษณ์, 31 มกราคม 2549)

“ช่วงไหนอ่านการ์ตูนเยอะ งานก็จะเป็นการ์ตูน ช่วงไหนเล่นเกมสเยอะงานก็จะเป็นเกมส์ อย่าง Love is forever ของคุณสมเกียรติ ก็เป็นเหมือนเกมกด คือมาจากสิ่งแวดล้อมที่เราสนใจ ที่เราโฟกัสไปกับมัน” (วรุฒม์ บันยารชุน, สัมภาษณ์, 16 กุมภาพันธ์ 2549)

การที่นักออกแบบมีความสนใจในสิ่งต่าง ๆ และมีการบริโภคสื่อเหล่านั้นใกล้เคียงกัน สะท้อนให้เห็นถึงประสบการณ์ร่วมกันภายใต้บริบทของวิถีการดำเนินชีวิต (Lifestyle) ที่นักออกแบบต่างก็ยึดถือ จนกลายมาเป็นบุคลิกนิสัยและธรรมเนียมปฏิบัติทางวิชาชีพนี้ว่า นักออกแบบที่ดีและเก่งจะต้องรู้จักเฝ้าหาความรู้และศึกษารูปแบบงานใหม่ ๆ เพื่อพัฒนาตนเองอยู่เสมอ ที่สำคัญจะต้องสามารถปรับใช้สิ่งต่าง ๆ รอบตัวในการสร้างสรรค์ผลงานได้ด้วย

4. **ประสบการณ์ทางวิชาชีพ** พบว่า ประสบการณ์ทำงานที่ผ่านมาของนักออกแบบส่วนใหญ่ต่างก็อยู่ในแวดวงด้านสื่อมวลชนเช่นเดียวกัน ไม่ว่าจะเป็นการทำงานในบริษัทดนตรี วงการสื่อโฆษณา สิ่งพิมพ์ และสื่อเคลื่อนไหวอื่น ๆ ซึ่งถือได้ว่าเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่มีความสำคัญต่อการหล่อหลอมวิถีคิดและการทำงานของนักออกแบบแต่ละคนไปในทิศทางที่สอดคล้องกัน

อย่างไรก็ตาม แม้ว่านักออกแบบจะเคยมีประสบการณ์ทางวิชาชีพที่ใกล้เคียงกัน แต่การทำงานในแต่ละด้านต่างก็มีแนวคิดที่เฉพาะตัว เช่น บริษัทดนตรีเองก็สามารถแบ่งการทำงานได้เป็น 2 ลักษณะ ตามรูปแบบขององค์กร คืออินดี้และกระแสหลัก ทั้งนี้ นักออกแบบที่ร่วมงานกับบริษัทดนตรีขนาดใหญ่เป็นส่วนมาก ก็จะมีผลต่อรูปแบบของงานที่ต้องสื่อความหมายอย่างตรงไปตรงมา ไม่ซับซ้อน และมุ่งเน้นการนำเสนอภาพลักษณ์ที่ดีของศิลปิน เนื่องจากเจาะกลุ่มเป้าหมายที่เป็นมวลชน และมีปัจจัยทางการตลาดเป็นตัวควบคุม จึงจำเป็นต้องสื่อสารอย่างกว้าง ๆ และเป็นกลางที่สุด เช่นเดียวกับวิถีคิดของงานโฆษณาที่จะให้ความสำคัญกับเหตุและผลที่สามารถตอบโจทย์ความต้องการของผู้บริโภคเป็นสำคัญ ขณะที่นักออกแบบซึ่งร่วมงานกับศิลปินอินดี้เป็นส่วนใหญ่ ผลงานที่ปรากฏจะมีโอกาสแสดงความคิด ตัวตน หรือสไตล์ของผู้ออกแบบได้มากกว่า เนื่องจากอำนาจการตัดสินใจส่วนใหญ่มาจากศิลปิน ซึ่งก็มักให้อิสระแก่นักออกแบบในการสร้างสรรค์งานอย่างเต็มที่ ฉะนั้น ไม่ว่านักออกแบบจะมีสไตล์หรือแรงบันดาลใจส่วนตัวมาจากแนวคิดศิลปะกลุ่มใด ก็ไม่ได้หมายความว่านักออกแบบจะสามารถสื่อสารออกมาในแนวทางนั้นได้อย่างชัดเจนเสมอไป หากแต่ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของผู้ว่าจ้างที่แตกต่างกันระหว่างผู้ผลิตสื่อกระแสหลักและผู้ผลิตสื่อทางเลือกอย่างดนตรีอินดี้

ในส่วนของนักออกแบบที่ทำงานด้านสื่อสิ่งพิมพ์มาก่อน ก็ถือว่าเป็นข้อได้เปรียบที่จะสามารถนำความรู้ทางด้านเทคนิคและระบบการพิมพ์ รวมถึงวัสดุที่ใช้ มาช่วยในการสร้างสรรค์ลูกเล่นบนปกอัลบั้มให้เกิดความแปลกใหม่เสริมคุณค่าให้กับผลงานได้

ปัจจัยพื้นฐานทั้ง 4 ประการข้างต้น แสดงให้เห็นว่าผลงานปกอัลบั้มที่สร้างสรรค์โดยนักออกแบบที่มีชื่อเสียงในประเทศไทยส่วนใหญ่ มีที่มาจากแหล่งความรู้ใกล้เคียงกัน เพียงแต่การร่วมงานกับผู้ผลิตดนตรีต่างกลุ่ม ซึ่งมีข้อจำกัดเฉพาะที่แตกต่างกัน มีผลให้นักออกแบบต้องปรับเปลี่ยนวิธีการนำเสนอไปตามรูปแบบของผู้ว่าจ้างซึ่งอาจเป็นบริษัทดนตรีขนาดใหญ่ บริษัทดนตรีขนาดเล็ก หรือศิลปินอิสระก็ได้

ในปัจจุบันมีความเปลี่ยนแปลงในวงการเพลงไทยเป็นอย่างมาก เกิดการเคลื่อนตัวระหว่างผู้ผลิตกลุ่มต่าง ๆ อยู่เสมอ ทั้งกรณีศิลปินซึ่งเคยสังกัดในบริษัทดนตรีขนาดใหญ่มาออกอัลบั้มในนามศิลปินอิสระ ตัวอย่างศิลปินที่เป็นที่รู้จักในกรณีนี้ได้แก่ สุรชัย กิจเกษมสิน หรือเล็ก วงพราว อดีตศิลปินในสังกัดโซนี่มิวสิค, ญารินดา บุญนาค อดีตศิลปินสังกัดจีเอ็มเอ็มแกรมมี่, วงลำดวน อดีตศิลปินสังกัดบริษัทอาร์เอส เป็นต้น อย่างไรก็ตาม กรณีการเคลื่อนตัวจากสื่อกระแสหลักมาสู่อินดีมีไม่มากนักเมื่อเทียบกับกรณีที่ศิลปินอิสระหรือบริษัทดนตรีขนาดเล็กถูกซื้อตัวโดยนายทุนเจ้าของธุรกิจสื่อขนาดใหญ่อย่างบริษัทดนตรีที่มีช่องทางสื่อสารในมือครบวงจร

เพื่อขยายฐานผู้ฟังไปสู่ตลาดเพลงอินดี้ เช่น บริษัทโซนี่บีเอ็มจีซึ่งเปิดบริษัทดนตรีย่อยในชื่อ แบล็กซีพเพื่อเจาะกลุ่มตลาดคนฟังเพลงไทยที่ไม่ใช่กระแสหลัก รวมถึงการเข้ามาบริหารงานบริษัทดนตรีเบเกอร์มิวสิกตั้งแต่ปี พ.ศ.2544 เป็นต้นมา หรือตัวอย่างจากบริษัทจีเอ็มเอ็มแกรมมี่ที่เปิดตัวค่ายเพลงสนามหลวงการดนตรี และ ก้านคอคลับ รวมทั้งเปิดรับพันธมิตรทางดนตรีที่เป็นบริษัทขนาดเล็กอย่าง บริษัทลักซ์มิวสิก มิวสิคบัคส์ มิวสิคแคร์ย์ คราฟแมนเรคคอร์ด เป็นต้น ทั้งนี้รูปแบบการนำเสนอและวิธีการสื่อสารผ่านปกซีดีเพลงระหว่างผู้ผลิตกลุ่มต่าง ๆ ก็มีการปรับตัวตามไปด้วย ดังจะเห็นได้ว่าปกอัลบั้มในสังกัดบริษัทดนตรีขนาดใหญ่ที่เจาะกลุ่มผู้ฟังเพลงอินดี้เริ่มมีการว่าจ้างนักออกแบบอิสระมากขึ้น เพื่อสร้างความแปลกใหม่จากปกอัลบั้มที่เป็นเพลงกระแสหลักอื่น ๆ ของค่าย สำหรับรูปแบบเนื้อหาที่ปรากฏก็แตกต่างจากปกอัลบั้มที่วางกลุ่มผู้ฟังเป้าหมายเป็นมวลชน (Mass) นักออกแบบต้องเรียนรู้ที่จะปรับแนวทางในการสร้างสรรค์ผลงานไปตามโจทย์ที่ได้รับ ภายใต้ปัจจัยซึ่งเป็นข้อจำกัดเฉพาะของผู้ผลิตแต่ละกลุ่ม โดยสัดส่วนในการนำเสนอสไตล์ส่วนตัวกับการสะท้อนตัวตนของศิลปินอาจแตกต่างกันขึ้นอยู่กับวิถีคิดและการทำงานของนักออกแบบแต่ละคน ในส่วนของกระบวนการสร้างสรรค์ปกซีดีเพลงอินดี้และข้อจำกัดต่าง ๆ ผู้วิจัยได้กล่าวถึงในบทต่อไป